

Etniske minoritetsmænds oplevede positioneringer og handlestrategier

- I et spændingsfelt mellem minoritet og majoritet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Fatima Al-Shamasnah

10. Semester 2020

Anslag: 167.883

Vejleder: Sune Qvotrup Jensen

Abstract

The purpose of this paper is to examine *how men of ethnic minorities in Denmark experience being positioned in the borderland between minority and majority and which strategies they employ in order to deal with this positioning*. By drawing on literature and research, the academic field suggests that through discourses, males of ethnic minorities have been increasingly portrayed and stereotyped as primitive, violent and dangerous to Danish society. Therefore, this paper examines how these discourses and stereotypes affect how ethnic minority men experience being positioned and furthermore examines which strategies they employ in order to deal with the experienced positioning.

To theoretically analyse the empirical data, several theories and existing research are included in this paper. The paper draws on theory from intersectionality, theory about the concepts of culture, othering and ethnicity as well as stigma-theory and theoretical perspectives on racism.

The paper uses the biographic narrative method in order to gather qualitative empirical data through the conduction of several interviews with males of ethnic minorities with different Middle Eastern, Southeast Asian and North African heritage hailing from Muslim backgrounds. The choice of method is based on this approach's ability to capture and relay the experiences stored in the informants' life stories. Following the interviews, this empirical data has been transcribed and coded in order to outline the patterns existing across the life stories told by the informants.

Through thematic analysis, the findings of the study suggest that experiences from the educational field have been central to the experiences of the informants. This is caused by the clash between ethnic minority and majority that is often found here in Denmark. The concept of othering is experienced already from a young age among the informants, who experience a sense of exclusion through their position as "the other". The informants all employ different strategies to pass their position as "the other", such as assimilation strategies, capitalization strategies, distancing strategies and compromising strategies. Among the informants it seems that most of the informants, exercise compromising or assimilation strategies throughout their youth, but that they seem to abandon this approach later in life.

Indholdsfortegnelse

Indledning	1
1.0 Forestillinger og fremstillinger af brune mænd i Danmark	2
1.1 Medie- og samfundsdiskurser	2
1.2 Betydningen af negative forestillinger og fremstillinger	3
1.3 Problemformulering og afgrænsning	5
2.0 Eksisterende forskning	6
2.1 En sammenligning af etniske minoritetsmænd og etniske majoritetsmænd	6
2.2 Sterotypificerende diskurser og stigmatiseringer	7
2.3 Intersektionalitet, institutioner og andetgørelse	8
2.4 Specialets position og bidrag til den eksisterende forskning	9
3.0 Teoretiske positioner & refleksioner	12
3.1 Et blik på kultur og etnicitet	12
3.2 Et blik på intersektionalitet	15
3.3 Andetgørelse, agency og stigma	16
3.3.1 Andetgørelse	16
3.3.2 Agency	17
3.3.3 Stigma og håndtering af stigma	18
3.4 Teoretisk samspil	19
4.0 Metode	21
4.1 Biografisk narrativ metode	21
4.2 Interviewguide	22
4.3 Rekruttering og udvælgelse af informanter	23
4.4 Udfordringer i feltet og interviewsituationen	23
4.5 Videnskabsteoretiske refleksioner	25
4.6 Kvalitetskriterier	27

4.7	Behandling af empiri.....	28
5.0	Analyse.....	29
5.1	Analysestrategi.....	29
5.2	Analysedel 1.....	30
5.2.1	Biografiske profiler	30
5.3	Analysedel 2.....	34
5.3.1	Folkeskole og fællesskaber	34
5.3.2	Èn gang fremmed - altid fremmed?	37
5.3.3	Maskulinitet og etnicitet.....	41
5.3.4	Fest- og drukkultur.....	48
5.3.5	Mellem minoritet og majoritet	54
6.0	Diskussion.....	57
7.0	Konklusion.....	61
8.0	Litteraturliste.....	64

Indledning

I Danmark er nyhedsmediernes befolkningens primære kilde til information om etniske minoriteter (Andreassen 2007, Hussain et al. 1997). I en række diskursanalyser af danske nyhedsmedier (radio, aviser, TV), har flere forskere (Andreassen 2007, Hussain et al. 1997) illustreret, hvordan nyhedsmediernes systematisk fremstiller etniske minoritetspersoner negativt.

Disse fremstillinger hviler på stereotype forestillinger om brune minoritetskvinder som undertrykte ofre og brune minoritetsmænd som undertrykkende gerningspersoner (Andreassen 2007, Christensen, Jensen & Larsen 2018). Den danske integrationspolitiske debat afspejler disse forestillinger, hvor især etniske minoritetskvinder på samme måde fremstilles som udsatte og undertrykte (Ibid. 2018). I dansk etnicitets- og kønsforskning har der derfor været fokus på etniske minoritetskvinder, mens der har været mere begrænsede studier af voksne etniske minoritetsmænd (Ibid. 2018).

På baggrund af dette opstod en nysgerrighed for, hvilken betydning disse samfunds- og mediediskurser har for etniske minoritetsmænd i Danmark. Når den etniske majoritetsbefolkning primært får information om etniske minoritetsmænd via nyhedsmediernes fremstillinger, må dette skabe bestemte forestillinger blandt befolkningen, som etniske minoritetsmænd må forholde sig til i deres hverdagsliv.

Interessen i dette speciale ligger mere specifikt i, hvorledes disse fremstillinger og forestillinger af etniske minoritetsmænd skaber handlerum og kategorier, der positionerer etniske minoritetsmænd på bestemte måder. Det vil sige, at selvom jeg i dette speciale interesserer mig og arbejder med diskursanalyser, har specialet ikke selv til formål at foretage en diskursanalyse. Derimod er formålet med dette speciale at undersøge etniske minoritetsmænds egne oplevelser og håndteringer af positionering.

1.0 Forestillinger og fremstillinger af brune mænd i Danmark

Følgende afsnit har til formål at sætte rammen for specialets udgangspunkt. Indledningsvis belyses, hvorledes den offentlige diskurs medvirker til at fremstille etniske minoritetsmænd i Danmark ud fra negative forestillinger. Derefter vil afsnittet bevæge sig videre mod at belyse, hvilken betydning den offentlige diskurs kan have for etniske minoritetsmænd. Afslutningsvis vil der følge en problemformulering, der tager afsæt i disse overvejelser, hvorefter specialets problemformulering etableres og specialet afgrænses.

1.1 Medie- og samfundsdiskurser

I dansk kontekst er der foretaget en række diskursanalyser af nyhedsmediernes dækning og italesættelse af etniske minoriteter. Disse præsenteres for at etablere den dominerende diskurs om etniske minoritetsmænd i Danmark, hvorefter betydningen af denne udfoldes.

I 1997 udgav medieforskerne Ferruh Yilmaz, Mustafa Hussain og Tim O'Connor undersøgelsen, "Medierne, minoriteterne og majoriteten - en undersøgelse af nyhedsmedier og den folkelige diskurs i Danmark", som peger i retning af, at etniske minoriteter italesættes i den offentlige diskurs på negativ vis og kategoriseres ud fra en dikotomisk forståelse af "dem" og "os" (Hussain et al. 1997:259-269).

Samme resultater blev fundet af medie- og kulturforsker Rikke Andreassen, der i 2005 foretog en gennemgående analyse af danske mediers dækning af etniske minoriteter (uddybes i eksisterende forskning afsnit 2.2), herunder hvorledes medierne konstruerer et stereotypisk billede af brune mænd (Andreassen 2005, 2007). De første nyhedshistorier, der beskrev etniske minoritetspersoner ud fra en negativ vinkel, begyndte i 1990'erne og handlede i overvejende grad om kriminelle asylansøgere. I løbet af 00'erne var det hovedsageligt nyhedshistorier om kriminelle og voldelige etniske minoriteter, der fyldte mest i medierne. Disse bestod specifikt af immigranter og efterkommere med muslimsk baggrund, der primært kom fra Nordafrika, Mellemøsten og SØ-Asien (Andreassen 2007:269f). Først og fremmest omhandlede disse historier etniske minoritetsmænds høje kriminalitetsrate, der ofte blev sammenlignet med unge etnisk danske mænds kriminalitetsrate med det formål at konstruere et ensidigt billede af etniske minoritetsmænd som mere kriminelle (Andreassen 2007:269f, Hussain 1997:50-90).

Ifølge Andreassen skaber mediernes repræsentation af etniske minoritetsmænd en forestilling om, at brune mænd er farlige, voldelige og kriminelle (Andreassen 2007). Denne pointe understøttes af

generel forskning på området, der viser, at majoritetsbefolkninger generelt har tendens til at kategorisere etniske minoritetsmænd ud fra negative stereotype forestillinger (Jensen & Liversage 2007:14, Walle 2004, Hervik 2015, Hussain et al. 1997). Det viser dermed, at mediediskursen afspejler den folkelige diskurs, og at mediediskursen på flere måder bidrager til stereotype og negative opfattelser af etniske minoritetsmænd blandt majoritetsbefolkningen. I følgende afsnit udfoldes der derfor betydningen af disse negative forestillinger og fremstillinger for majoritetsbefolkningens opfattelser af etniske minoritetsmænd.

1.2 Betydningen af negative forestillinger og fremstillinger

Ifølge Thomas Walle, der er forsker i socialantropologi, bliver især brune minoritetsetniske mænd i Europa med muslimsk baggrund opfattet som hårde og voldelige sammenlignet med hvide majoritetsetniske mænd (Walle 2004, Jensen & Liversage 2007:14). Walle fremhæver i sine undersøgelser, at der i Vesten hersker en reduktionistisk forestilling af minoritetsetniske mænds køn og kultur (Walle 2004). Konsekvensen af, at etniske minoritetsmænd fremstilles ud fra negative stereotyper er, at der kan opstå både eksklusions- og marginaliseringsprocesser, der kan resultere i identitetsmæssige udfordringer og diskrimination (Walle 2004, Jensen & Liversage 2007:14).

Antropolog, Peter Hervik, fremhæver, at der i relation til mediernes repræsentationer af brune minoritetsetniske mænd sker en stereotypificering af etniske minoritetsmænds kultur (uddybes i eksisterende forskning afsnit 2.2). Denne stereotypificering medvirker til en reduceret kulturforståelse, der resulterer i en opfattelse af brune mænd som forkerte på baggrund af både etnicitet og kultur (Hervik 2015). Walle supplerer yderligere denne pointe ved at argumentere for, at brune mænd i vesteuropæiske kontekster anses som både hårde, aggressive og voldelige på baggrund af deres køn og etnicitet (Walle 2004). Dette er problematisk for minoritetsetniske mænd, da deres køn og etnicitet reduceres til en statisk og entydig størrelse, der står i modsætning til hvide majoritetsetniske mænds køn og etnicitet (Jensen & Liversage 2007:14).

Hervik beskriver majoritetsbefolkningens stereotypificering og reducere af etnisk minoritetskultur som nyracisme (Hervik 2015). Ud fra et nyracistisk syn argumenteres der for, at etniske minoritetsbefolkninger har en anderledes kultur, der ikke er forenelig med majoritetskulturen, da den er for primitiv eller forkert. I et nyracistisk grundsyn, er det således umuligt for minoritetsetniske mænd at føle sig imødekommet af majoritetssamfundet, da hensigten med nyracisme er at ekskludere folk med anderledes etnisk baggrund (Hervik 2015:8). Ifølge Hervik gennemgår etniske minoritetspersoner derved en racialiseringproces, hvor de gennem biologiske og kulturelle kendetegn reduceres til én

samlet gruppe via bl.a. mediediskurser (Hervik 2015:5). Her er det vigtigt at betone, at formålet med dette speciale ikke er at undersøge eksistensen af en faktisk eller objektiv nyracisme, men at undersøge etniske minoritetsmænds subjektive oplevelser og erfaringer af dette.

Disse dynamikker medfører dermed ikke bare en følelse af eksklusion, men gennem racialisering og nyracisme har dette meget håndgribelige konsekvenser for etniske minoritetsmænd i Danmark. Deres tilstedeværelse anfægtes, da den problematiseres gennem en mistænkeliggørelse af dem som kriminelle og farlige. Racialisering kan siges at dyrke nationalistiske værdier, hvor samfundets sammenhængskraft styrkes for de etniske majoritetsindivider, men at dette sker på bekostning af, at man skubber etniske minoritetspersoner ud gennem negative fremstillinger (Hervik 2015).

Denne mulige konsekvens kan i større grad tænkes at gøre sig relevant for de minoritetsetniske mænd, der gennem diskurser i visse tilfælde fremhæves som en decideret trussel. Denne pointe understøttes af professor i sociologi Shahin Gerami i artiklen "Islamic masculinities and muslim men" (Gerami 2004). Gerami beskæftiger sig med, hvordan der i Vesten knytter sig en række stereotype forestillinger af brune mænd på baggrund af både deres køn, kultur og etnicitet. Gerami mener, at de stereotyper, der knytter sig til muslimske mænd, er domineret af vestlige kulturelle overleveringer. Særligt efter terrorangrebet d. 11. september 2001. Gerami fremsætter det, hun beskriver som den mest universelle stereotyp af brune mænd i vestlige overleveringer og medier:

"De universelt genkendelige prototyper er skæggede pistolbærende mænd med partisanørklæde i lange gevandter eller militæruniformer tilhørende en eller anden islamistisk (læs: Terroristisk) organisation eller stat" (Mertz 2005:61).

Gerami illustrerer i dette citat, at de samme fremstillinger og forestillinger, der eksisterer om etniske minoritetsmænd i dansk kontekst også eksisterer i en generel vestlig kontekst. Ydermere opsummerer citatet også den stereotypificerende og diskursivt konstruerede fremstilling, der skabes af etniske minoritetsmænd.

På baggrund af gennemgangen og etableringen af den offentlige diskurs af etniske minoritetsmænd i Danmark, lader det til at etniske minoritetsmænd fremstilles ud fra stereotyper, der portrætterer dem som primitive, voldelige og farlige. Derfor synes det relevant at betragte, hvordan disse negative fremstillinger og forestillinger får betydning i etniske minoritetsmænds oplevelse af positionering i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet. Med udgangspunkt i dette udfoldes specialets problemformulering og afgrænsning.

1.3 Problemformulering og afgrænsning

Gennemgangen af offentlige diskurser af brune mænd i Danmark skaber en undren om, hvordan disse fremstillinger og forestillinger om etniske minoritetsmænd opleves af mændene selv. Hvilke betydninger har det i etniske minoritetmænds levede liv at færdes i et spændingsfelt mellem minoritet og majoritet, hvor de på mange måder opfattes ud fra negative forestillinger. På baggrund af dette er fokus i specialet, hvordan etniske minoritetsmænd oplever at blive positioneret i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet i Danmark. Ydermere giver det anledning til en undersøgelse af, hvordan de på baggrund af dette vælger at håndtere de oplevede positioneringer. Sammenfattende udgør disse spørgsmål specialets nedenstående problemformulering, der lyder som følgende:

“Hvordan oplever etniske minoritetsmænd sig positioneret i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet, og i forlængelse heraf, hvilke handlestrategier anvender de til at håndtere positioneringen?”

På baggrund af den præsenterede forskning af offentlige diskurser om etniske minoritetsmænd afgrænser dette speciale sig til etniske minoritetsmænd fra Mellemøsten, Nordafrika og SØ-Asien med muslimsk baggrund i Danmark, da diskursforskningen viser, at denne målgruppe er i fokus. Der afgrænses desuden til minoritetsetniske mænd, der enten er født i Danmark eller er opvokset i Danmark, da jeg er interesseret i at undersøge mændenes oplevede positioneringer og håndtering af disse i dansk kontekst ud fra et livsfortællingsperspektiv.

Foruden specialets fokus på etniske minoritetsmænds oplevelser af positionering, undersøges de handlestrategier, der bliver anvendt for at håndtere positioneringen, som de udsættes for. I dette speciale relaterer handlestrategier sig til bestemt ageren, der har til hensigt at håndtere de negative opfattelser, som typisk hersker omkring etniske minoritetsmænd.

2.0 Eksisterende forskning

Følgende afsnit gennemgår udvalgte studier inden for minoritets- og kønsforskning. Gennemgangen er ikke udtømmende inden for forskning på området, men i stedet er der foretaget en bevidst udvælgelse af eksisterende forskning, der er vurderet særlig relevant mhp. at bidrage med viden og overblik inden for dette speciales område. Til slut udfoldes en uddybende diskussion og argumentation af den udvalgte forskning og endeligt præsenteres specialets position og bidrag til feltet

Tidligere har etnisk minoritetsforskning til trods for dets fokus på intersektionalitet og køn primært fokuseret på problemstillinger, der enten generelt relaterer sig til etniske minoritetspersoner eller etniske minoritetskvinder (Christensen et. al. 2018, Gerami 2004). Dette betyder, at der eksisterer begrænsede mængder studier, der beskæftiger sig specifikt med minoritetsetniske mænd ud fra et intersektionelt perspektiv. Imidlertid har forskningen i de senere år øget belysningen på dette område. Jeg har derfor på baggrund af dette prioriteret studier inden for minoritets- og kønsforskningen, der beskæftiger sig med etniske minoritetsmænd og intersektionalitet. Herudover er der givet prioritet til danske studier, da jeg undersøger etniske minoritetsmænd i dansk kontekst.

2.1 En sammenligning af etniske minoritetsmænd og etniske majoritetsmænd

Gennem problemfeltet er det synliggjort, hvorledes minoritetsetniske mænd gennem en årrække fra 1990'erne til nu i stigende grad er blevet skildret som værende kriminelle og farlige. I forlængelse heraf synes det derfor oplagt at betragte forskning, der kan kaste lys på dette medie billede og sandhedsgraden forbundet hertil. En række forskningsundersøgelser i Danmark har beskæftiget sig med patriarkalske maskulinitetsopfattelser blandt etniske minoritetsmænd med et særligt fokus på patriarkalske normer, og om disse bliver reproduceret af etniske minoritetsmænd i Danmark.

ALS Research har på vegne af Ligestillingsministeriet foretaget en bredere undersøgelse af social kontrol blandt etniske minoritetskvinder på arbejdsmarkedet. I forlængelse af dette er der foretaget en undersøgelse af maskulinitetsholdninger til ligestilling, vold, seksualitet og kønsroller særligt blandt etniske minoritetsmænd (ALS Research 2019). Det interessante ved denne undersøgelse er, at den viser, at flertallet af minoritetsetniske mænd giver udtryk for mere ligestillingsorienterede holdninger på de fleste spørgsmål, mens et mindretal giver udtryk for patriarkalske holdninger i relation til kønsroller og kønskultur (Als Research 2019:8). Undersøgelsens fund er herved, at minoritetsetniske mænds holdninger ikke ligger lige så fjernt fra majoritetsetniske mænds holdninger, som det er blevet fremstillet i den offentlige debat gennem de sidste 30 år. Således viser undersøgelsen, at det er

langt mindretallet af minoritetsetniske mænd, der giver udtryk for patriarkalske og kvindeundertrykkende holdninger (Ibid.).

Til trods for denne undersøgelses resultater ses der dog en dissonans mellem disse resultater og virkeligheden, der eksisterer i danske medier, hvor minoritetsetniske mænd stadig, og i stigende grad, diskursivt beskrives som værende kriminelle, farlige og kvindeundertrykkende. Det er derfor relevant at inddrage forskning, der retter sig mod diskurser, der har betydning for etniske minoritetsmænd.

2.2 Stereotypificerende diskurser og stigmatiseringer

I dansk kontekst er Rikke Andreassen (2005, 2007) relevant at vende et blik imod. Andreassen har gennem en række artikler og andet medieindhold undersøgt, hvorledes etniske minoritetsmænd repræsenteres i den danske mediediskurs. Andreassen viser i forbindelse hermed, hvorledes især etniske minoritetsmænd med mellemøstlig baggrund fremstilles som potentielle terrorister, sexforbrydere og kriminelle (Andreassen 2007). Andreassen lægger således vægt på, hvordan medierne både konstruerer og reproducerer forestillinger om etniske minoritetsmaskuliniteter som farlige og tilbagestående. Den samme pointe fremføres af forskerne Lucas Gottzén & Rickard Jonsson (2012:17-19), der forklarer at dette fjendebillede konstrueres som nærmest en diametral modsætning til etnisk danske mænd, da etniske minoritetsmænd kommer til at fremstå som fundamentalt anderledes end etniske majoritetsmænd. I Andreassens analyse viser der sig også en tendens til, at billedet af den hypersekuelle og farlige mand især knyttes til en "muslimsk maskulinitet" eller arabisk kulturbaggrund (Andreassen 2007).

I forlængelse af disse pointer inddrages Peter Hervik til at understøtte Rikke Andreassens pointer, dog med en mere dybdegående tilgang til de konkrete mekanismer, der finder sted i forbindelse med disse diskurser. Hervik beskæftiger sig i sin forskning med begreberne "nyracisme" og "racialisering" (Hervik 2015).

Begrebet nyracisme, der også er kendt som kulturracisme (Andreassen 2007, Jensen 2007:56-57), adskiller sig fra den traditionelle racisme således, at nyracisme betragter individers racistiske handlinger, mens traditionel racisme har fokus på personer, der identificerer sig som racister. Nyracisme bliver i højere grad en tro på, at visse kulturer er uforenelige, hvorved bestemte grupper, forsøges ekskluderet fremfor inkluderet (Hervik 2015:38-40).

Herudover introducerer Hervik også begrebet racialisering, som er en proces, hvor bestemte biologiske eller kulturelle kendetegn bliver brugt til at identificere større grupper i befolkningen (Hervik

2015:36). Der er dermed tale om en kategorisering, hvor individet tilskrives en bestemt gruppe af mennesker med dertilhørende antagede værdier. Disse grupper bliver tilskrevet negativt ladede kendetegn, som bruges til at retfærdiggøre krav om sanktioner og straf (Ibid.). Dette begreb kan således være med til at kaste lys over, hvorledes diskurser, ligesom Andreassens pointerer, kan konstruere et billede af minoritetsetniske individer som en andetgjort gruppe.

2.3 Intersektionalitet, institutioner og andetgørelse

Forsker og antropolog Laura Gilliam beskæftiger sig med etniske minoritetsbørns identitetserfaringer og identitetsforståelser i folkeskolen. Gilliams forskning tager udgangspunkt i den samme 4./6. klasse, som hun har fulgt i 2002 og igen i 2003. Gilliams hovedargument er, at etniske minoritetsbørns erfaringer i folkeskolen har en afgørende betydning for konstruktionen af deres identitet og for deres forståelse for deres individuelle karakteristika, positioner og deres tilhørsforhold til sociale fællesskaber (Gilliam 2009:15). Hun konkluderer i undersøgelsen, at de etniske minoritetsbørn, hun undersøger, ikke kommer til at føle sig inkluderet i det danske fællesskab. Tværtimod viser det sig, at eksklusionserfaringerne skaber en proces, hvor især drengene konstruerer en identitet i modsætning til det, de opfatter som en dansk identitet. Denne proces og identitetskonstruktionen kan forstås som en reaktion eller et resultat af drengenes positionerede erfaringer i folkeskolen. Gilliam viser desuden, hvorledes både etnicitet og kultur markeres via sociale forhandlinger i folkeskolen. Ud fra deres positionerede erfaringer lærer børnene at trække på de kulturelle og etniske ressourcer, som de oplever, at de har til rådighed for at få adgang til ønskede fællesskaber (Gilliam 2009:433-448).

Denne eksklusion gør sig ikke kun gældende for børnene, men både selve eksklusionen og håndteringen heraf er også blevet belyst af undersøgelser, der har haft unge etniske minoritetsmænd i fokus. Derfor inddrages også forsker i køn og maskulinitet Sune Qvotrup Jensens (2010) bidrag "Masculinity at the margins – othering, marginality and resistance among young marginalized ethnic minority men" (2010). I artiklen analyserer Jensen processer i forhold til andetgørelse og agency. Jensen undersøger, hvordan andetgørelse reproduceres i hverdagen blandt etnisk minoritetsunge, og hvordan selvsamme unge benytter denne andetgørelse til at kapitalisere på den ved at style sig gennem en bestemt stil, der både får dem til at virke farlige og sexede, mens de samtidig oplever dimensioner af racisme og andetgørelse (Jensen 2010:1). Ydermere beskriver Jensen, hvordan marginalitet ikke udelukkende kan reduceres til situationer med fortvivlelse og nedbrydning, da margenen også bruges af de unge til at gøre modstand.

Jensens resultater viser, hvordan de unge konstruerer en stiliseret fremstilling af sig selv, hvor de til tider selv identificerer sig med den marginale position, de udadtil bliver kategoriseret som en del af. Ud fra dette ses der fællesnævner med Gilliams undersøgelse, hvor drengene konstruerer deres identitet i modsætning til deres opfattelse af majoritetsidentiteter. Resultaterne viser desuden, at nogle af de unge bruger hiphop til at artikulere en type modstand, hvor det at være en del af hiphopkulturen bliver en slags gadepolitik, som de unge skaber. Hiphopkulturen bliver for de unge mænd i Jensens artikel således en stærk kønsbestemt kultur, der udstråler maskulin dominans og hylder den sorte mandekrop på stereotype måder (Jensen 2010:17). Jensen argumenterer for at denne måde at gøre maskulinitet på, kan reproducere ulige magtasymmetrier, hvor de unges maskulinitet er betinget af overordnede magtstrukturer, der bestemmer hvordan man gør køn som etnisk minoritet (Jensen 2010:18). Dette er interessant, da det viser, hvorledes magtstrukturer og offentlige samfunds- og mediediskurser kan være med til at fastlåse eller begrænse etniske minoritetsmænds sociale handlerum, fordi de netop bliver betinget af konstruerede forestillinger om dem.

Sidst nævnt trækkes der også på eksisterende forskning, der relaterer sig mere direkte til den målgruppe, som denne undersøgelse beskæftiger sig med, bestående af voksne minoritetsetniske mænd. Derfor inddrages undersøgelsen “Voksne etniske minoritetsmænd – marginalisering og intersektionalitet” (2010), hvor Christensen, Jensen og Larsen beskæftiger sig med voksne etniske minoritetsmænd, marginalisering og intersektionalitet.

Et af undersøgelsens i alt tre hovedområder handler om, hvordan etniske minoritetsmænds oplevelser af andetgørelse og diskrimination hænger sammen i et samspil mellem køn og etnicitet. Hovedargumentet i analysen er derfor, at mændenes marginalisering relaterer sig til en intersektionel dynamik mellem flere sociale kategorier som køn, klasse, etnicitet og race, som ikke kan forstås løst fra hinanden. Intersektionalitetsperspektivet fremhæves derfor i konklusionen som nødvendigt for at kunne forstå sociale processer som andetgørelse, klasserejser og marginalisering.

2.4 Specialets position og bidrag til den eksisterende forskning

Forskningsoversigten har for det første haft til formål at give et indblik i køns- og minoritetsforskning i dansk kontekst med fokus på etniske minoritetsmænd. For det andet har den haft til formål at skabe et overblik over den eksisterende forskning på området for at kunne kontekstualisere og positionere mit eget speciale i forhold til dette.

I undersøgelsen fra ALS Research sammenlignes etniske minoritetsmænd og etniske majoritetsmænds ligestillingsholdninger. I undersøgelsen ses det, hvordan de konstruerede fremstillinger og

forestillinger af etniske minoritetsmænd i medierne ikke stemmer overens med de resultater, som ALS Research' konklusionen peger i retning af. Dette er en interessant pointe og fremhæver dette speciales eksistensberettigelse, da resultaterne viser, at der er en dissonans mellem de forestillede og faktiske fremstillinger af etniske minoritetsmænd. Disse negative fremstillinger og forestillinger udgør fundamentet for den problematiserende konstruktion af etniske minoritetsmænd som etniske og kulturelt anderledes end etniske majoritetsmænd. Derfor er Andreassens analyse af mediediskursen i relation til etniske minoritetsmænd relevant at kaste et blik på, fordi hun med sin analyse udfolder, hvorledes mediernes måde at skrive om etniske minoritetsmænd på konstruerer en række miskrediterende og misvisende repræsentationer af dem.

Hervik inddrages i forlængelse af dette, da han med udgangspunkt i sin forskning beskæftiger sig med nyracisme og racialisering, der netop handler om, hvorledes diskurser kan være med til at konstruere bestemte grupper, som minoritetsetniske individer tildeles. Denne racialisering medfører yderligere, at disse grupper tilskrives negative karakteristika, der kan forstås som en form for stigmatiseringer. Disse stereotypificerende diskurser og stigmatiseringer får derved betydning for etniske minoritetsmænd i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet. På baggrund af dette kan man argumentere for, at minoritetsetniske mænd i deres hverdag kan opleve sig positioneret på baggrund af forestillinger om, hvem de er. Til forskel fra de ovennævnte undersøgelser er jeg ikke interesseret i at undersøge etniske minoritetsmænds holdninger til ligestilling eller foretage en diskursanalyse. Derimod er jeg interesseret i de erfaringer, som etniske minoritetsmænd oplever omkring deres positionering. Formålet med udvælgelsen af ovennævnte bidrag er at etablere, hvilke diskurser og forestillinger, der eksisterer relateret til etniske minoritetsmænd i dansk kontekst.

Herudover er der i forskningsoversigten udvalgt studier, der omhandler etniske minoritetsindivider i uddannelsesinstitutioner, andetgørelsesprocesser og intersektionalitetsperspektiver. Gilliam belyser i sin undersøgelse, hvordan etniske minoritetsbørn i løbet af folkeskoletiden, herunder især etniske minoritetsdrengene, positionerer og identificerer sig i modsætning til danskhed og danske identiteter som reaktion på eksklusion fra det danske fællesskab. Jeg fokuserer i mit speciale ikke primært på institutioner, men da jeg anvender biografisk narrativ metode og har interesse i mændenes barndoms- og ungdomsliv, gøres især uddannelsesinstitutioner som folkeskolen sig relevant, da det typisk er en central del af børn og unges liv i Danmark.

Jensen finder i sin undersøgelse, at andetgørelsesprocesser både opleves og reproduceres af unge etniske minoritetsdrengene, der er marginaliserede. I forbindelse med dette trækker han på agency-

begrebet til at analysere de unge drenges håndteringer af andetgørelse. I lighed med Jensen er jeg også interesseret i, hvilke handlestrategier de anvender til at håndtere oplevede positioneringer, og derfor trækker jeg i specialet på bl.a. agency-begrebet. Til forskel fra Jensen undersøger jeg ikke marginaliserede unge, men voksne etniske minoritetsmænd, der ikke står i marginaliserede positioner.

Jensen anvender desuden et intersektionelt perspektiv på samme vis, som han gør i undersøgelsen udarbejdet sammen med Christensen og Larsen, hvor de undersøger voksne, marginaliserede minoritetsetniske mænd i relation til marginaliserings- og andetgørelsesprocesser. Denne undersøgelse er udvalgt, da den undersøger et område, der endnu er udforsket i begrænset grad, og derudover illustrerer relevansen af et intersektionelt perspektiv, når flere sociale kategorier er på spil. Christensen, Larsen og Jensens fremhæver, at til trods for mange års opmærksomhed på køn og etnicitet i dansk kønsforskning, er det især etniske minoritetskvinder, der har været i fokus. Ligesom Christensen, Jensen og Larsen ønsker jeg derfor at rette et blik på etniske minoritetsmænd, og på samme vis anvender jeg et intersektionelt perspektiv med fokus på sociale kategorier som køn, etnicitet og alder. Til forskel fra Christensen, Jensen og Larsens undersøgelse fokuserer jeg ikke på marginaliserede mænd eller udforsker klasserejser.

Overordnet set viser der sig dermed et videnshul, der for det første udgøres af enten begrænset eller manglende studier af etniske minoritetsmænd i dansk kontekst. For det andet eksisterer der ligeledes begrænsede studier af, hvorledes positioneringer, andetgørelsesprocesser og stereotypificerende diskurser opleves og håndteres af etniske minoritetsmænd, og for det tredje udgøres det af en manglende brug af biografisk narrativ metode i etnisk minoritetsforskning af mænd. Det er med udgangspunkt heri, at dette speciale har til formål at undersøge, hvordan etniske minoritetsmænd oplever sig positioneret, og i forlængelse heraf, hvilke handlestrategier de anvender i forhold til at håndtere positioneringen med udgangspunkt i biografisk narrative livsfortællinger.

3.0 Teoretiske positioner & refleksioner

Dette afsnit har til formål at udfolde de teoretiske refleksioner og valg, der er blevet foretaget i specialet. Indledningsvist diskuteres begreberne kultur og etnicitet ud fra teoretiske perspektiver, hvor jeg argumenterer for hvilken teoretisk position, jeg betragter begreberne ud fra. Herefter præsenteres refleksioner om intersektionalitetsbegrebet, og hvorledes intersektionalitet er anvendt med fokus på samspil af flere sociale differentieringsformer. Slutteligt præsenteres en række teoretiske begreber om andetgørelse, agency og stigma, som har til formål at belyse de sociale processer, der relaterer sig til både at opleve positionering og at håndtere denne positionering ved anvendelse af handlestrategier.

3.1 Et blik på kultur og etnicitet

Kultur og etnicitet er begreber, der står centralt i dette speciale. Der kastes derfor et blik på disse begreber, da de i både forskning og i den offentlige diskurs kan blive italesat ud fra reduktionistiske og statiske forestillinger. Jeg vil derfor diskutere begreberne og argumentere for, hvordan de anvendes og forstås i dette speciale.

I den offentlige diskurs er det blevet en gennemgående tendens at kultur kædes, næsten deterministisk, sammen med etniske minoriteters holdninger og handlinger (Andreassen 2007). Kulturbegrebets rolle i dag trækker paralleller til, hvordan man forstod racebegrebet tidligere; race havde en afgørende betydning for individets forventede opførsel, holdninger og begavelse (Andreassen 2007, Røgilds 1995, Hervik 2015). I dag er vi dog kommet væk fra denne form for raciale tænkning, men i stedet synes det som om, at kulturbegrebet har overtaget elementer af den tidligere raciale tænkning (Røgilds 2002). Til trods for at få i dag taler om, at mennesker er hinanden overlegne baseret på race, er diskursen vendt mod kultur og kulturelle forskelle. Der hersker en tro på kultur som bestemmende for, hvordan mennesker tænker eller opfører sig. Dette kobler sig desuden til etnicitet, hvor man afleder og antager bestemte kulturer på baggrund af denne (Andreassen 2007:10-13, Jensen 2007, Røgilds 2002, Hervik 2015).

På samme måde som man talte om raceforskelle før kan man i dag finde lignende udtalelser, der fremstiller især etniske minoritetspersoner som tilbagestående eller primitive i sammenligning med etniske danskere (Andreassen 2007:10-13). På samme måde mener Hervik, at dikotomien vestlig/ikke-vestlig, har udløst et diversificeret kulturbegreb, hvor majoriteten portrætteres som civiliserede og moderne, mens ikke-vestlige kulturer anses som primitive og statiske (Hervik 2015:3). Denne måde at tale om kultur på er problematisk, da essentialistiske og generaliserende udsagn skaber en reduktionistisk forståelse af kulturen og samtidig underkender eksistensen af individualitet. Med

udgangspunkt i Prieur (1999) vil jeg beskrive de problematiske aspekter af denne kulturforståelse, og argumenterer efterfølgende for, hvilken forståelse af kultur, jeg anvender i specialet.

Annick Prieur, der bl.a. forsker i kultursociologi, argumenterer for, at der er en række problematikker relateret til brugen af kultur som kausal forklaringsmodel (Prieur 1999). Ligesom Andreassen argumenterer hun for det første for, at ved at tilskrive kultur en deterministisk rolle, generaliserer og overser man nuancer internt, hvilket vil sige, at kultur ikke kun er forskelle mellem nationer eller etniciteter, men også er indbyrdes forskelle. Etniske grupper kan derfor ikke anses som værende homogene. Denne tendens ses f.eks. i de offentlige diskurser omkring etniske minoritetsmænd, hvor der ikke skelnes mellem etniciteter eller kulturer til trods for, at der kan eksistere betydelige forskelle, både etnisk og religiøst. For det andet argumenterer Prieur for, ligesom Andreassen, at kulturforklaringer er fundamentalt essentialistiske, da de bygger på en antagelse om, at kultur eksisterer som en indre kerne i individet, og at menneskets adfærd derfor altid vil være bestemt af kultur. Et tredje argument, Prieur fremhæver, der ligger i tråd med Herviks pointe, er, at forklaringer, der beror på kultur, er statiske, da de hviler på en forståelse af kultur som noget, der er uforanderligt og som nedarves uberørt gennem generationer og desuden optages ukritisk og passivt af minoritetsetniske unge (Prieur 1999). Virkeligheden er sandsynligvis nærmere, at hver generation mere eller mindre bevidst og ubevidst optager bestemte elementer fra forældrenes kultur og tilpasser dem i forhold til den livssituation, de selv står i. Slutteligt argumenterer Prieur for, at kulturforklaringer er for nemme at lægge sig op ad, da problemet på denne måde lægges på dem, der i forvejen er minoriserede og muligvis marginaliserede, og derved undgås system- og institutionskritik (Prieur 1999).

Prieurs pointer illustrerer de problematiske aspekter, der ligger i kulturbegrebet, og kritikken kan lyde som en antydning til, at en anvendelse af kultur som forklaring altid vil være undertrykkende og uden reelt indhold. Dette har affødt en kritik mod forskning, der helt bevidst afholder sig fra at kigge på kultur. Mehmet Necef udfolder denne kritik i sit bidrag "Larmende Tavshed" (2012), hvor hans primære argument er, at der skabes en blindhed, når forskningen aktivt undgår at inddrage kultur på samme vis, som når man vælger at anvende kulturforklaringer alene.

Necef mener, at i forsøget på at undgå kulturfundamentalisme, altså forestillingen om kultur som statisk og determinant, skabes der en tavshed over for relevante emner og problematikker i etniske minoritetsmiljøer, hvilket kan medføre, at man overser andre kulturelle delforklaringer i det samlede billede (Necef 2012:98). Derfor mener Necef, at kultur ikke blot bør forties eller forglemmes i forskning. Necef betoner, at frem for at argumentere for, at kulturbegrebet er tomt og deterministisk, kan

kultur ansues ud fra en mere procesorienteret tilgang, hvor der også rettes et blik mod kontinuiteten og forandringen i kulturen.

Jeg er dermed enig i den kritik, der eksisterer over for fremstillingen af kulturbegrebet som tomt, da jeg ikke mener, at kulturforklaringer fundamentalt er overflødige eller undertrykkende. Derimod betragter jeg ligesom Necef kultur som et begreb, der kan rumme relevant og dynamisk indhold og være med til at nuancere forklaringer. I kritikken af kulturbegrebet som statisk og deterministisk kan man komme til at fremstille kultur som noget uden relevans eller betydning for individet, og derved kommer man samtidig til at fratage individet dets socialisering og livshistorie. Som Prieur fremhæver er det nærmest usociologisk slet ikke at tillægge socialisering vægt, da denne er med til at skabe prægninger, der dog stadig skal forstås som foranderlige og dynamiske (Prieur 1999). Kultur produceres, reproduceres og tilpasses konstant i de aktuelle livssituationer, den eksisterer i. Kulturbegrebet må derfor udvikles og undersøges på en måde, der går ud over etnicitet, og som kan rumme den foranderlighed, der eksisterer og de dynamiske og komplekse aspekter, som kultur også indeholder (Hall 1991, Prieur 1999, Røgilds 1995). Dette lægger sig derfor i tråd med anvendelsen af den biografiske narrative metode, der anvendes i specialet, da den muliggør et indblik i livssituationer og livshistorier, hvor fortællinger om kultur og etnicitet er situeret.

Det er dog vigtigt at pointere, at etnicitetsbegrebet stadig er relevant at rette et blik mod som en social kategori eller social proces, der står for sig selv og som dermed er løsrevet fra kulturbegrebet. Soci-
alantropolog Frederik Barth har udviklet en forståelse af etnicitet som et produkt af sociale processer i modsætning til forståelsen af etnicitet som en social størrelse, der er kulturelt givet (Barth 1969). En af Barths centrale pointer er, at kultur og etnicitet ikke kan sidestilles eller forstås som to størrelser af samme sag. Med dét siger Barth ikke, at kulturbegrebet er redundant, eller at der ikke eksisterer kulturelle mønstre. Derimod anerkender han eksistensen af disse, men fremhæver samtidig, at kultur er foranderlig og kan modificere og forandre sig over tid. Dog vil eksistensen af etniske grupper stadig eksistere på trods af dette, og det er netop denne pointe, der er den centrale i Barths beskrivelse af etnicitet. Barth beskriver det på følgende måde i sit populære citat fra sin udgivelse "Ethnic groups and boundaries" (1969):

"The critical focus of investigation from this point of view becomes the ethnic boundary that defines the group, not the cultural stuff which it encloses" (Barth 1969:15).

Det vil sige, at ifølge Barth er det de sociale og etniske grænsedragninger, der definerer etniske grupper, og ikke gruppernes kulturelle indhold. Det er de sociale grænser, der fremhæves som relevante

for etnicitet frem for kulturen. Med dette distingverer Barth kultur fra etniske grupper ved at argumentere for og understrege, at etniske grupper og etnicitet ikke blot kan beskrives som summen af deres kulturelle karakteristika, men derimod konstrueres og opretholdes etnisk identifikation og etniske grupper ved anvendelsen af etniske markører og grænsedragninger, der adskiller sig fra andre etniske gruppers markører (Barth 1969).

I specialet anvendes kultur og etnicitet begreberne derfor ud fra ovenstående beskrevet forståelser af de respektive begreber. Det vil sige, at informanternes kulturelle tilhørsforhold og kulturelle bagland ikke kan antages på baggrund af deres etniske ophav. Etnicitet kan dermed heller ikke forstås som summen af kultur, men derimod er det de grænsedragninger og markeringer, som informanterne italesætter, der anses som relevante for deres kultur og etnicitet.

3.2 Et blik på intersektionalitet

I kraft af, at jeg i dette speciale beskæftiger mig med etniske minoritetsmænd, er intersektionalitet et relevant begreb at inddrage. Jeg vil derfor i følgende afsnit argumentere for anvendelsen og relevansen af intersektionalitetsbegrebet i dette speciale.

I løbet af de sidste 30 år har intersektionalitetsbegrebet især vundet indpas i køns- og minoritetsforskningen (Christensen & Jensen 2020:104). Begrebet har rod i sort amerikansk feminisme og var i udgangspunktet en kritik af racisme og kolonialisme (Christensen & Jensen 2020, Collins & Bilge 2020, Christensen & Siim 2006). Intersektionalitet som begreb indeholder ikke i sig selv en teoretisk kerne, hvilket har medført en række forskellige betegnelser af, hvad det egentlig dækker over. På bedst mulig vis kan det beskrives som et perspektiv eller en analytisk tilgang. Den centrale pointe, som intersektionalitetsbegrebet tilbyder, er det såkaldte ikke-additive princip, der refererer til, at forskellige sociale differentieringsformer gensidigt konstituerer hinanden, og tilsammen går ud over summen af enkeltdelene (Christensen & Siim 2006:33). Et intersektionelt perspektiv giver derfor mulighed for at betragte, hvordan både sammenfiltringen af bl.a. køn og etnicitet kan tage sig ud, og samtidig være åben for og opmærksom på andre potentielt relevante sociale kategorier og processer, der fremtræder i empirien.

Ydermere, forstår jeg intersektionalitetsperspektivet som et sensitiverende begreb (Christensen & Jensen 2020:109). Det er sensitiverende i den forstand, at det indeholder en fordring om at forholde sig til flere forskellige sociale differentieringsformer. Det omfavner en åbenhed overfor empirien, der skaber mulighed for at rumme og få øje på sociale differentieringsformer, der ikke på forhånd var forventet. Det er denne fordring om overvejelse af og teoretisering over, hvordan sociale

differentieringsformer hænger sammen i den sociale verden, der aktualiserer og gør intersektionalitetsbegrebet særligt anvendeligt (Christensen & Jensen 2020:109-110). Dette er i overensstemmelse med anvendelsen af biografisk narrativ metode, der netop fordrer en empirisk åbenhed ved at lade interviewpersonens egen livsfortælling træde frem. Udover det sensitiverende princip vil jeg også kort præsentere det multidimensionelle og processuelle princip, som begrebet rummer. Det multidimensionelle princip omhandler, hvordan forskellige sociale differentieringsformer eksisterer på forskellige samfundsniveauer, og ud fra dette princip analyseres på tværs af disse (Ibid.). Det processuelle princip fordrer et fokus på sociale processer fremfor kategorier (Christensen & Jensen 2020:108-110). F.eks. ved at betragte, hvorledes køn/maskulinitet har betydning i de racialiseringsprocesser, etniske minoritetsmænd oplever.

3.3 Andetgørelse, agency og stigma

De følgende teoretiske begreber er udvalgt med det formål teoretisk at informere analysen. Jeg vil derfor i dette afsnit udfolde begreberne andetgørelse, agency og stigma samt argumentere for, hvorledes disse anvendes som teoretiske værktøjer i analysen.

3.3.1 Andetgørelse

Andetgørelsesbegrebet rummer en række filosofiske og teoretiske traditioner. Dog blev det først anvendt som teoretisk begreb af filosof Gayatri Spivak i 1985. I sit essay fra 1985 argumenterer Spivak for andetgørelse som en multidimensionel proces, der berører forskellige former for sociale differentieringer og kategorier (Jensen 2011). Jensen pointerer i forbindelse heraf i bidraget "Othering, identity formation and agency" (Ibid.), at andetgørelsesbegrebet er særligt anvendeligt i kombination med intersektionalitet, da det på samme måde som intersektionalitet beskæftiger sig med forskellige sociale differentieringsformer (Jensen 2011:65). Ifølge Spivak relaterer selve andetgørelsesprocessen sig til sociale kategorier som klasse og køn. I sin analyse illustrerer Spivak tre dimensioner af andetgørelse. Hun understreger i den første dimension, at andetgørelse knytter sig til, hvem der har magt. Det vil sige, at de magtfulde har magten til at subjektivere og definere bestemte grupper som "de andre", der dermed anses som underlegne (Jensen 2011:64). I den anden dimension illustrerer Spivak, hvorledes "de andre" aktivt portrætteres som forkerte og patologiske (Jensen 2011:65). Den tredje og sidste dimension omhandler, hvorledes viden og teknologi anses som et privilegium, der udelukkende tilhører de magtfulde og ikke "de andre". På baggrund af bl.a. Spivak's systematiske beskrivelse og operationalisering af andetgørelse, definerer Jensen begrebet som følgende:

“A discursive process by which powerful groups, who may or may not make up a numerical majority, define subordinate groups into existence in a reductionist way which ascribe problematic and/or inferior characteristics to these subordinate groups. Such discursive processes affirm the legitimacy and superiority of the powerful and condition identity formation among the subordinate.” (Ibid.).

Her definerer Jensen andetgørelse som en diskursiv proces, der reducerer bestemte gruppers karakteristika og derved ekskluderer dem. Disse diskursive processer føres af dem, der har magten, og er med til at opretholde magthavernes legitimitet og overlegenhed blandt dem, der fremstilles som de underlegne, og herigennem skabes positionen “den anden”.

På baggrund af dette kan andetgørelsesbegrebet forstås som både et strukturelt og processuelt begreb, der kan være med til at positionere minoriserede individer udenfor en majoritetsnorm. Derfor er dette begreb relevant at inddrage som teoretisk værktøj til at identificere, hvorledes andetgørelsesprocesser er på spil i empirien i relation til etniske minoritetsmænds oplevede positionering i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet.

3.3.2 Agency

Et af Jensens kritikpunkter af andetgørelse er, at de, der gøres til “de andre” beskrives som uden “agency”. Dette sætter Jensen sig i modsætning til og argumenterer for, at der kan opstå en form for modstand fra de andetgjorte, og Jensen mener derfor, at det er relevant at rette et blik på begrebet “agency”, der defineres som følgende: “The capacity to act within as well as up against social structures” (Jensen 2011:66). Det vil sige evnen til at kunne handle både i og imod sociale strukturer. Jensen beskriver i forlængelse af agency-begrebet en række handlestrategier, der anvendes af minoritetsetniske unge mænd; kapitalisering (capitalization), nægtelse (refusal) og normalisering (normalization).

I begrebet kapitalisering ligger en forståelse af, at de der andetgøres, approprierer dele af de andetgørende diskurser for at skabe en form for symbolsk værdi i deres position (Jensen 2011:66-73). I Jensens undersøgelse illustrerer han, hvorledes unge etniske minoritetsmænd kapitaliserer på den andetgørelse, de oplever via stilisering af elementer fra især afro-amerikansk hiphop-kultur (Jensen 2011:68). Ved at gøre dette forsøger de at tilskrive positiv symbolsk værdi til deres positionering som den anden ved at trække på populære hiphop-elementer. Dette gøres netop muligt fordi hiphop-kulturen giver mulighed for at tilskrive værdi til racialiserede brune og sorte kroppe (Ibid.). Nægtelse er en strategi, hvor “den anden” nægter at indtræde i kategorien som den anden. I forlængelse af denne

strategi anvendes normalisering ofte til at hævde normalitet på lige fod med dem, der ikke er andetgjorte (Jensen 2011:73).

Agency kan dermed forstås som et begreb, der kan anvendes til at identificere etniske minoritetsmænds kapacitet til at være aktivt handlende individer, når de bl.a. oplever sig positioneret som "den anden". Yderligere bidrager Jensen med konkrete eksempler på, hvorledes agency kan manifesteres i konkrete handlestrategier. Disse kan dermed med fordel betragtes i analysen af empirien til at identificere lignende agency-udtryk.

3.3.3 Stigma og håndtering af stigma

Sociolog og socialpsykolog Erving Goffmans stigmabegreb inddrages yderligere, da det ligesom agency bidrager med en række teoretiske analyseredskaber til at forstå de sociale processer, der opstår, når et individ positioneres og andetgøres på baggrund af stigma.

Stigma er et af Goffmans kernebegreber, og han udfolder det i tre former. Den første form vedrører menneskets fysiske krop, og Goffman benævner denne "the abomination of the body". Dette relaterer sig til fysiske deformiteter, misdannelser og handicap (Goffman 1963:14). Den anden stigmaform kalder han for "blemishes of the individual character", og denne drejer sig om træk eller egenskaber i individet, der anses som negative, f.eks.: alkoholisme (Ibid.). Den tredje stigmaform kalder Goffman for "the tribal stigma of race, nation and religion" og relaterer sig til individers race, nationalitet og religion, og han beskriver, at denne form for stigma nedarves i generationer af familier (Ibid.). I selve begrebsliggørelsen af stigma, beskriver Goffman, at stigma er et socialt fænomen, der opstår i mødet mellem et individ, der ikke bryder samfundsnormer og dermed betegnes som "normal", og et individ, der bærer normbrydende stigma og dermed anses som et stigmatiseret individ (Ibid.).

I relation til stigmabegrebet introducerer Goffman også begrebet "passing" (1963). Goffman beskriver passing som en måde, hvorpå stigmatiserede individer kan håndtere det stigma, de møder. Ifølge Goffman er passing nødvendigt, fordi der knytter sig flere privilegier til at blive anset som værende "normal" frem for stigmatiseret (Goffman 1963:81-85).

Goffman forklarer ydermere, at et individ, der er synligt stigmatiseret kan forsøge at håndtere sit stigma gennem en række forskellige reaktionsmønstre. Disse strategier relaterer sig til Goffmans begreber, ind-gruppen og ud-gruppen og det, som han kalder glorificering af stigma (Goffman 2010:120-124). Disse reaktionsmønstre kan på samme måde som de præsenterede handlestrategier fra Jensens bidrag anvendes som et teoretisk værktøj til at identificere de etniske minoritetsmænds

handlestrategier i relation til at håndtere den oplevede positionering. Derfor præsenteres de tre reaktionsmønstre i det følgende:

Ind-gruppen er foruden at være en kategori også en strategi til håndtering af stigmaet, da gruppen drejer sig om at distancere sig fra, hvad Goffman kalder “de normale”, altså de ikke-stigmatiserede individer. Her identificerer individet sig typisk med en gruppe af andre stigmatiserede individer, der ofte kan have en konfrontatorisk tilgang til håndtering af sociale interaktioner med ikke-stigmatiserede individer (Goffman 2010:120-124).

Herudover findes også ud-gruppen, hvor det stigmatiserede individ forsøger at blive en del af “de normale” ved at forsøge at passere. Goffman forklarer, at et stigmatiseret individ kan have svært ved at overkomme sit stigma og blive betragtet som “normal”, og at der i mange tilfælde kun vil være tale om en skin-accept. Individet kan her forsøge at passere gennem forskellige tilgange, bestående af ærlighed omkring sit stigma, og efterligne de ikke-stigmatiserede, hvorved det stigmatiserede individ lader som om, at han ikke besidder stigma. Individet kan også forsøge at kontrollere den information, som den stigmatiserede sender ud omkring sig selv og sit stigma (Goffman 2010:120-124).

3.4 Teoretisk samspil

Følgende afsnit diskuterer samspillet mellem de teoretiske valg og uddyber, hvorledes teorierne anvendes i specialet med udgangspunkt i den ovenfor gennemgåede teori.

Jeg har i en teoretisk diskuterende gennemgang af kultur- og etnicitetsbegreberne haft til formål at uddybe mit eget teoretiske ståsted i forhold til anvendelsen og forståelsen af disse begreber. Begge begreber står centralt i dette speciale, hvor især etnicitetsbegrebet har afgørende betydning for de positioneringer, de etniske minoritetsmænd oplever i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet. Etnicitet kommer ofte til at fremstå som et synligt symbol for etniske minoritetsmænds kultur, og jeg har derfor via den teoretiske gennemgang sondret mellem kultur og etnicitet, og yderligere udfoldet, hvilken teoretiske forståelse jeg tillægger mig.

Etnicitet står dog ikke alene i undersøgelsen af etniske minoritetsmænds oplevelser, positioner og handlestrategier, og derfor inddrages intersektionalitetsbegrebet. Som det illustreres i den eksisterende forskning, konstrueres forestillingerne og fremstillingerne af etniske minoritetsmænd både på baggrund af flere forskellige sociale kategorier. De betydningsfulde sociale kategorier, som fremtræder i både den eksisterende forskning, og som jeg beskæftiger mig med i dette speciale, er etnicitet, køn og alder. Formålet med intersektionalitetsperspektivet er dermed at kunne forstå det komplekse

samspil, der er mellem forskellige sociale differentieringsformer, og hvorledes disse sammenfiltringer hænger sammen og gensidigt konstituerer hinanden i mændenes fortællinger om positioner og handlestrategier.

Slutteligt har jeg inddraget begreberne andetgørelse, agency og stigma som teoretiske analyseværktøjer. Andetgørelsesbegrebet forstås som et både strukturelt og processuelt begreb, hvori mændene andetgøres på baggrund af bl.a. offentlige diskurser. Dette afgrænser nogle sociale handlerum, hvori mændene kan handle og agere på forskellige måder. Det centrale spørgsmål, som specialet undersøger er, hvordan de etniske minoritetsmænd oplever omgivelsernes positionering af dem, og hvorledes de ud fra dette håndterer og positionerer sig selv. Derfor aktualiseres agency-begrebet, som beskriver mændenes kapacitet til at handle både i og imod de sociale strukturer.

Ydermere anvender jeg Goffmans stigmabegreb som supplerende teori. Stigmabegrebet anvendes til at fremanalysere de synlige karakteristika, de etniske minoritetsmænd stigmatiseres på baggrund af og dermed andetgøres og positioneres ud fra. Herudover tilbyder Goffman i forlængelse stigmabegrebet et teoretisk repertoire af håndteringer, som anvendes af stigmatiserede individer. Dermed kan Goffmans stigma og håndteringsbegreber anvendes til identificere handlestrategier i empirien.

4.0 Metode

Dette afsnit har til formål at redegøre for de metodiske greb og beslutninger, der er blevet anvendt i løbet af dette speciale for at belyse hvilke metodiske overvejelser, der har haft betydning for, hvordan indsamlingen af empiri har forløbet sig, samt hvilke beslutninger, der har ligget til grund for dette.

4.1 Biografisk narrativ metode

Jeg gør i dette speciale brug af den biografisk narrative metode, der består af to dimensioner til at belyse informanternes livsfortællinger. Disse dimensioner består af den biografiske dimension og den narrative dimension. Den biografiske dimension beskæftiger sig med det levede liv og er i højere grad end den narrative dimension defineret af faktabaserede biografiske hændelser som f.eks. informanternes alder og fødested (Antoft & Thomsen 2005:158-159). Den narrative dimension derimod beskæftiger sig med det fortalte liv, hvilket relaterer sig til den fortælling, som individet fremsætter af sig selv (Ibid.).

I det biografisk narrative interview forstår man, at disse dimensioner tilsammen udgør et billede af informanten, hvor informationer og fortællinger fra informantens fortid, nutid og forventede fremtid indgår i et helhedsbillede bestående af en sammenhængende fortælling om informantens liv (Bo et al. 2016). I dette speciale rettes fokus mod informanternes subjektive fortælling af, hvordan det opleves at blive positioneret. Dette sker også med udgangspunkt i at betragte, hvordan informanterne håndterer den oplevede positionering gennem forskellige handlestrategier.

Som nævnt i teoriafsnittet trækkes der på intersektionalitetsbegrebet, da dette begreb i mødet med den biografisk narrative metode er særligt anvendeligt, fordi et biografisk blik netop muliggør identificering af, hvorledes individer trækker på forskellige sociale differentieringsformer i deres livsfortællinger (Bo et al. 2016:261-262). I denne sammenhæng ses det, hvorledes intersektionelle analyser har særlig relevans for koblingen til biografisk narrative analyser, hvilke består af sammenvævede kategorier i livsfortællinger og spørgsmålet om analyser på flere niveauer, der kombinerer den store og lille fortælling. Den lille fortælling forstås som informanternes subjektive fortællinger på mikro-niveau, mens store fortællinger omfatter strukturelle, historie og kulturelle forhold (Bo et al. 2016:261-262). I dette speciale udfoldes den store fortælling via de samfunds- og mediediskurser, jeg præsenterer i den eksisterende forskning (Andreassen 2007, Gerami 2004, Walle 2004, ALS Research 2019), mens selve specialet har til formål at undersøge den lille fortælling via etniske minoritetsmænds subjektive livsfortællinger, som kan forstås som forankret i samfundsmæssig kontekst.

Brugen af den biografisk narrative metode er dermed særligt anvendeligt, da jeg er interesseret i at afdække, hvorledes oplevet positionering og handlestrategier kommer til udtryk i deres levede liv. Ydermere, gøres der i dette speciale brug af den tematiske tilgang, hvor der er fokus på det, som informanterne fortæller fremfor, hvorfor eller hvordan de fortæller det. I den tematiske tilgang udvælges tematikkerne ud fra de betydningsskabende og meningsbærende dele af fortællingen, som kommer til syne gennem informanternes fortællinger (Riessman 2017:246-247).

4.2 Interviewguide

Udgangspunktet for indsamling af empiri beror sig på anvendelsen af det biografisk narrative interview, der i kontrast til det semistrukturerede interview ikke benytter sig af prædefinerede spørgsmål. Betydningen heraf bliver, at interviewet ikke styres i en bestemt retning af mig som interviewer, men i stedet er det informanten, der bestemmer, hvad der tales om. Denne frigørelse fra struktur er vigtig, da det bliver informantens eget narrativ, der præger interviewet og den indsamlede empiri (Riessman 2008:24). Et produkt af den manglende struktur bliver, at interviewet kan dreje mod uforudsete retninger. Dette anses dog som værende en potentiel styrke, der kan give mulighed for at opnå viden om noget, der ikke oprindeligt var tilsigtet, men stadig kan vise sig relevant.

Til trods for det biografisk narrative interviews ustrukturerede form er der dog i dette speciale konstrueret en semistruktureret interviewdel, der har til formål at sikre, at de emner, der er vurderet relevante for besvarelsen af problemformuleringen berøres. Således kan informanten tage stilling til, hvorvidt disse spørgsmål er relevante ift. deres livsfortælling (Riessman 2008:23-26).

Interviewet er overordnet set opbygget i tre dele, hvor der indledningsvis foretages en briefing, hvor informanten informeres om formålet med interviewet, hvortil der stilles ganske korte biografiske spørgsmål. Interviewets anden del består af åbne spørgsmål, der har til formål at opfordre informanten til at tale frit om sit liv. Interviewets tredje del er i højere grad præget af den semistrukturerede karakter, der blev beskrevet i afsnittet ovenfor, hvor der stilles opfølgende spørgsmål, så relevante emner uddybes eller berøres, og så det yderligere sikres, at de prædefinerede emner og tematikker er blevet afdækket i løbet af interviewet. I denne sammenhæng bliver det relevant, hvorvidt informanten selv bevæger sig ind omkring disse, tematikker og emner i interviewets anden del, eller om dette først bliver bragt op i interviewets tredje del, da dette kan ses som udtryk for, hvor stor relevansinformanten tilskriver det pågældende emne for det narrativ, som denne pålægger sin livsfortælling.

4.3 Rekruttering og udvælgelse af informanter

Rekrutteringen af informanter er foregået online i Facebook-grupper og fora, f.eks. gruppen “Muslimer til stemmeboksen” og “Stop diskrimination i Danmark” og via netværk blandt bekendte. Fælles for informanterne er, at de alle er medlemmer af grupper på Facebook, der har at gøre med etniske minoriteter, enten ud fra politiske, religiøse eller samfundsmæssige interesser. Det vil sige, at alle har valgt at søge ind i grupper, der handler om etniske minoriteter i Danmark.

Hvad dette har af betydning i praksis er svært at sige, da adgang til disse grupper er nemt tilgængeligt, og det kræver derfor ikke større refleksivitet af informanterne at melde sig ind i disse. Man kan dog argumentere for, at informanterne må have en vis interesse for samfund, religion og politik i relation til deres position som etniske minoritetsmænd i Danmark. Denne antagelse understøttes også af, at de alle har haft interesse i at kontakte mig på baggrund af mine rekrutteringsopslag i diverse grupper og lade sig interviewe.

I min udvælgelsesproces har jeg haft fokus på min afgrænsning af målgruppe, dvs. at alle informanter er mænd, og kan betragtes som etniske minoritetsmænd af 2. generation, der alle enten er født i Danmark eller kom hertil som børn. Yderligere, kommer de alle fra enten Nordafrika, Mellemøsten eller SØ-Asien. Herudover har alle mænd det til fælles, at de har muslimsk baggrund, dog udtrykker de ikke alle samme tilhørsforhold til islam.

Samtlige informanter er enten i arbejde eller ved at tage uddannelse, hvor flertallet har taget eller er i gang med at tage enten en kort eller lang videregående uddannelse. Dette er relevant at inddrage, da det samlet set kan have betydning for de handlestrategier, de oplever at have adgang til og de handlestrategier, de anvender, da uddannelse og arbejde kan bidrage med ressourcer og kapital, som kan have betydning for deres sociale handlerum og muligheder. Der vil i første analysedel være en mere uddybende præsentation af de udvalgte informanter i form af biografiske profiler.

4.4 Udfordringer i feltet og interviewsituationen

Jeg har i alt gennemført otte biografisk narrative interviews. Formålet med det biografisk narrative interview har været at få indblik i mændenes egne erfaringer og oplevelser af positionering i forhold til en række sociale differentieringsformer, og hvorledes de har håndteret de oplevede positioneringer ved brug af handlestrategier. Derfor har jeg været interesseret i mændenes livsfortællinger for at kunne få indblik i positioneringsprocesserne og anvendelsen af handlestrategier.

Valget af biografisk narrative interviews har dog også medført en række udfordringer. Disse viste sig i interviewsituationen på flere måder. Den primære udfordring for flere af mændene var, at de ikke vidste, hvad de skulle snakke om, eller hvor i deres fortælling de skulle starte. For enkelte informanter var dette så hæmmende, at jeg som interviewer var nødt til i højere grad at trække på den semistrukturerede del af min interviewguide for at få informanten i gang. Min rolle i disse interviews blev derfor mere styrende i begyndelsen af interviewet, hvorefter informanterne fandt større tryghed i at tale frit, hvorefter jeg kunne overlade styringen til dem.

I relation til dette var den anden udfordring, at flere af mændene var meget opmærksomme på, hvad specialets formål var med en bekymring om, hvorvidt der var intentioner om at stille etniske minoritetsmænd i dårligt lys. Dette vidner netop om, hvorledes positioneringer, diskurser og stigmatiseringer har sat sig som erfaringer i mændene, der gør, at de er årvågne over for personer, der har interesse i at undersøge dem. Derfor var det vigtigt for mig at være bevidst om ikke selv at komme til at andetgøre mændene i løbet af interviewet. I både rekrutteringsprocessen og i interviewsituationen blev jeg positioneret i en række roller; som sociolog, som undersøger, som interviewer. Dette medførte en forventelig forvriddning af magtforholdet, da jeg var undersøgeren, og mændene de undersøgte. Derved kan man argumentere for, at jeg kunne komme til at reproducere nogle af de samme andetgørelsesprocesser og positioneringer, som de har haft oplevelser med, og derfor har det været vigtigt i løbet af rekrutteringsprocessen at give nok indblik i specialets ramme, så informanterne kunne føle sig trygge mht. mine hensigter.

Herudover har jeg ud fra min position som undersøger haft mulighed for at trække på min egen baggrund som etnisk minoritetsindivid. Med udgangspunkt i det har jeg været i stand til at skabe et fælles fundament mellem mændene og mig som brune minoritetsindivider, der resulterede i, at informanterne følte sig mere trygge ift. både at lade mig interviewe dem og i selve interviewsituationen. Man kan her diskutere, hvorvidt dette blot har været en fordel, eller om det også har været en ulempe. Man kan argumentere for, at min position som etnisk minoritetsindivid gør, at jeg har kendskab til bestemte områder, som har gjort det muligt for mændene og mig at mødes et sted vi begge har kendskab til, et fælles fundament, der skaber identifikation og tillid i interviewsituationen. Man kan dog også argumentere for, at et sådant delt fundament kan skabe indforståetheder i interviewsituationen, der ikke eksplicit italesættes. Min egen position som undersøger i interviewsituationen er derfor relevant at betragte, da jeg ikke kan frasige mig de positioner, jeg selv indtager og positioneres i, baseret på de karakteristika jeg selv er bærer af. Dermed er de livsfortællinger, mændene konstruerer i interviewet, ikke løsrevet fra mig som undersøgeren.

Foruden at være etnisk minoritet er jeg også kvinde, og dette har på samme måde som min etniske baggrund haft en betydning for interviewet. Forsker Lis Højgaard beskæftiger sig med, hvorledes køn får betydning i interviewsituationer, og hvordan man kan få indblik i kønnede fortællinger (Højgaard 2010). En af hendes pointer er, at samme-kønnethed og andet-kønnethed i interviewsituationen altid vil aktivere bestemte positioneringer over for køn og dets betydning (Højgaard 2010:18). I mine interviews var der tale om en situation med andet-køn, hvor jeg som kvindelige undersøger interviewede mandlige informanter. Man kan argumentere for, at dette har haft betydning for, hvilke fortællinger mændene har valgt at berette om, eller at visse emner ikke blev berørt grundet et manglende fælles fundament baseret på køn. Omvendt ville samme-kønnethed muligvis have resulteret i, ligesom med etnicitet, udtalte indforståetheder. Overordnet set har etnicitet og køn dermed haft en betydning for konstruktionen af informanternes livsfortællinger, og det har derfor været vigtigt at være bevidst om, hvilken betydning disse positioner har haft.

4.5 Videnskabsteoretiske refleksioner

Dette afsnit har til formål at redegøre for de videnskabsteoretiske positioner, som dette speciale placerer sig i, hvorved det beskrives, hvorledes disse videnskabsteorier kan supplere hinanden i henhold til indsamling af empiri og analyse heraf.

I forlængelse af den biografisk narrative metode trækkes der både på socialkonstruktivistiske, hermeneutiske og fænomenologiske overvejelser. Kvalitative forskningsinterviews kan betragtes som en meningsfortolkende praksis, hvorigennem hermeneutiske og fænomenologiske principper aktualiseres, da der er et ønske om at fortolke og forstå informanternes livsfortællinger, subjektive oplevelser og erfaringer. I et sådan interview aktualiseres desuden den socialkonstruktivistiske pointe om, at livsfortællinger altid konstrueres i den sociale kontekst, de fortælles i. Jeg lægger mig dermed op ad Berger og Luckmanns socialkonstruktivistiske perspektiv, der beskæftiger sig med undersøgelsen af den sociale konstruktion af virkeligheden (Fuglsang et al. 2013:421). I forlængelse af dette lader de sig inspirere af det fænomenologiske livsverdensbegreb (Ibid.), som jeg netop er interesseret i at undersøge ved anvendelsen af det biografisk narrative interview. Udover fænomenologien deler denne socialkonstruktivistiske forståelse også det hermeneutiske princip om, at afdækningen af virkeligheden foregår via fortolkningsprocesser. Det er dermed en proces at fortolke sig frem til den mening, der findes i informanternes livsfortællinger, hvor forståelser udfordres, revideres og sættes i spil, og samtidig bliver en forudsætning for at belyse fortællingen. I dette henseende bliver det tydeligt,

hvordan hermeneutikken og socialkonstruktivismen deler den ontologiske erkendelse af, at fortolkning er nødvendig for virkelighedens eksistens (Rendtorff 2003:101).

I forlængelse af dette er det dog nævneværdigt, at jeg samtidig tilslutter mig forståelsen af, at visse forforståelser kan være begrænsende for tilegnelsen af den mening, der ligger i informanternes livsfortællinger, da man som forsker, ikke møder feltet åbent (Ibid.). For at imødekomme dette, trækker specialet ydermere på perspektiver indenfor fænomenologien, hvor man ved udførelsen af den biografiske narrative metode forsøger at sætte sine forforståelser i epoché, hvilket er et begreb, der beskriver det at sætte sine forforståelser i parentes i mødet med feltet (Antoft & Thomsen 2005:157). Således befinder dette speciale sig i en balancegang mellem hermeneutikkens ofte positive opfattelser af forforståelser og fænomenologiens forsigtige tilgang til forforståelsers betydning for forskeren i mødet med empirien.

Afslutningsvist er det relevant at kigge på, hvordan forholdet mellem teori og empiri forholder sig i dette speciale. Dette forhold kan beskrives som overvejende induktivt, hvilket særligt gør sig gældende i min empiriindsamling. Dette stemmer overens med anvendelsen af biografisk narrative interviews, hvor jeg har haft til hensigt at lade informanten styre fortællingens forløb, så informantens egen livsfortælling har trådt frem. Dette lægger sig desuden i overensstemmelse med fænomenologiens princip om at møde feltet åbent. Dermed har jeg haft en åbenhed over for den empiri, der måtte træde frem i løbet af mine interviews. Dette har desuden gjort, at jeg løbende i arbejdsprocessen har tilpasset specialets fokus i henhold til de mønstre, der viste sig i empirien.

Dette har f.eks. haft betydning for de initiale refleksioner, jeg har haft ift. fokus på kønsperspektivet, som har vist sig at optræde mere subtilt i empirien end først antaget (uddybes i analysestrategi-afsnit 5.1), mens fortællinger om etnicitet, livsfaser og uddannelsesinstitutioner har vist sig mere klart i empirien. På baggrund af dette har jeg dermed foretaget, hvad jeg vil beskrive som en teoretisk informeret analyse, der anvender teoretiske begreber og værktøjer til at analysere og forstå teorien ud fra. Der har dermed været en vekselvirkning mellem empiri og teori, hvor teorien ikke har været styrende for analysen, men hvor den har været teoretisk informerende, så der samtidig har været plads til empirisk åbenhed.

4.6 Kvalitetskriterier

Dette afsnit har til formål at belyse, hvilke valg der er taget for at højne specialets kvalitet, hvortil der tages afsæt i kvalitetskriterierne bestående af intern validitet, ekstern validitet og reliabilitet.

Indledningsvis vil den interne validitet betragtes, der defineres som refleksionen om, hvorvidt man undersøger det, som man tror, man gør (Kvale & Brinkmann 2015:318). Denne definition rummer derved en overvejelse om, hvorvidt man har forstået empirien korrekt. Den interne validitet er i dette speciale forsøgt højnet ved bl.a. forud for empiriindsamlingen at have læst mig ind på feltet og tilegnet viden, der i højere grad har gjort mig i stand til som interviewer at forstå mine informaners fortællinger. Herudover bidrager rekrutteringen af flere informanter til en belysning af samme spørgsmål bestående af etniske minoritetsmænds positioneringer og handlestrategier til yderligere forøgelse af intern validitet, da empirien således kan sammenholdes. Ydermere, har jeg gjort brug af debriefing, der foruden at have en etisk positiv funktion i form af, at informanterne ikke pludselig føler sig efterladt efter at have delt deres livsfortælling, også tjener den funktion, at der her har været mulighed for mere løs samtale, hvorved empirien fra interviewet kunne valideres i de tilfælde, hvor der har været tvivl herom (Kvale & Brinkmann 2015:222).

I forhold til den eksterne validitet, der omhandler empirien og forskningsresultaternes generaliserbarhed, kan man sige, at den traditionelle generaliserbarhed problematiseres gennem specialets kvalitative karakter. I dette speciale rettes fokus derfor i stedet mod at opnå analytisk generaliserbarhed, der tilkommes gennem systematiske beskrivelser og fortolkning af empirien (Antoft & Salomonsen 2012:49-50). Gennem analyse og fortolkning af empirien tilstræber jeg i stedet at finde mønstre på tværs af empirien, så det gøres muligt at identificere, hvorledes informanternes livsfortællinger ligner eller adskiller sig fra hinanden, eller hvorledes dette speciales undersøgelsesresultater ligeledes ligner eller adskiller sig fra andre undersøgelser. I denne sammenhæng retter den analytiske generaliserbarhed sig derfor også mod at sammenholde den indsamlede empiri med den eksisterende forskning mhp. at se de mønstre, der optræder mellem dem.

Afslutningsvis betragtes specialets reliabilitet, der defineres som transparens og bestræbelsen mod, at andre forskere bliver i stand til at gentage undersøgelsen og nå til samme forskningsresultater (Andersen 2010:101). Dette kvalitetskriterium udfordres på visse punkter gennem brugen af den biografisk narrative metode, som er fundamentet for dette speciale. Betydningen af dette bliver, at interviewene ikke forsøges at struktureres gennem brugen af semistrukturerede eller strukturerede interviewguides, hvilket mindsker transparensen af undersøgelsen. Interviewet og den empiri, der

udspringer herfra, vil også være dynamisk og udfordre transparensen, da interviewet, som er socialt konstrueret, altid vil afhænge af, hvordan interaktionen mellem forsker og informant forløber sig. Selve specialets empiri vil altså være svær at reproducere, da informanternes individuelle livsfortællinger på mange måder vil differere sig fra hinanden. Dette gør sig endda gældende ikke blot informanterne imellem, men også for de enkelte informanter, der kan give forskellige fortællinger, hvis de blev interviewet på et senere tidspunkt, i en anden kontekst eller af en anden interviewer.

Til trods for, at reliabiliteten udfordres af en række forskellige årsager, så er reliabiliteten dog forsøgt sikret på andre punkter gennem argumentation for de metodiske valg, der er truffet i løbet af specialets udførelse. Ligeledes er der argumenteret for valget af den teori, der udgør fundamentet for udførelsen af dette speciale, samt hvorledes disse teorier er tiltænkt skal fungere sammen (Brinkmann & Tanggaard 2015:524-525). Ydermere er der redegjort for den analysestrategi, der ligger til grund for foretagelsen af den empiriske analyse, hvorved andre forskere får indblik i, hvordan dette speciale har behandlet og analyseret empirien. Med udgangspunkt i en redegørelse af disse metodiske overvejelser, har andre forskere mulighed for at forholde sig kritisk til specialets valg og fravalg, samt hvorledes forskningsresultaterne tilkommes. Ydermere er specialets løst konstruerede interviewguide vedhæftet, hvilket styrker transparensen og derved reliabiliteten.

4.7 Behandling af empiri

Dette afsnit har til formål at belyse, hvorledes empirien, der er indsamlet fra de udførte interviews, er behandlet med henblik på at gøre det anvendeligt til analyse.

Empirien udgøres i dette speciale af otte biografisk narrative interviews foretaget af mig som interviewer. Grundet tiltag relateret til COVID-19, er en række af interviewene foretaget telefonisk, mens andre er foretaget der, hvor informanten har ønsket. Alle interviews er optaget via diktafon, og er herefter blevet transskriberet i fuld længde. Disse transskriberinger tager udgangspunkt i et fokus rettet mod informanternes livsfortællinger. Derfor er informanterne citeret ordret, men med grammatiske rettelser for at forøge forståelsen og læse-flowet.

Foruden at styrke specialets reliabilitet, er det primære formål med transskriberingen at hjælpe med at danne overblik over de tematikker og mønstre, der optræder i empirien. Med afsæt heri er der foretaget en kodning af empirien gennem programmet Nvivo. Kodningen i Nvivo er foretaget for at støtte brugen af den tematiske tilgang, da dette program er effektivt til at inddele empirien i kategorier. Mere specifikt er der oprettet en kategori, der rummer biografiske facts, hvortil resten af Nvivo-kategorierne er tematisk konstruerede med udgangspunkt i de mønstre, der ses på tværs af empirien.

5.0 Analyse

5.1 Analysestrategi

Analysen i dette speciale tager form i to dele. Med fokus på livsfortællinger udgøres den første analysedel af individuelle biografiske profiler. Denne analysedel har til formål at lade den enkelte informants livsfortælling træde frem. Anden analysedel bevæger sig videre mod en tematisk indholdsanalyse af informanternes fortællinger og deres oplevelser med udgangspunkt i det empiriske grundlag. I denne analysedel fokuseres der på de tværgående temaer, der træder frem i empirien.

Herudover er det relevant at fremhæve, at jeg fortolker, forstår og analyserer min empiri ud fra socialkonstruktivistiske, hermeneutiske og fænomenologiske principper. Det vil sige, at jeg betragter og forstår empirien som en række livsfortællinger, hvori informanternes erfaringer, oplevelser og refleksioner er situeret, og det er netop disse subjektivt konstruerede fortællinger, jeg er interesseret i at fortolke og forstå gennem analysen.

I arbejdet med at behandle og analysere empirien er det relevant at betone, at etnicitet lader til at optræde manifest i empirien, da informanterne i højere grad finder det let at tale om oplevet positionering i tilknytning til etnicitet. Til gengæld optræder maskulinitet og køn ikke manifest i empirien, men findes i stedet implicit i de pågældende livsfortællinger, hvilket kan skyldes, at den betydning, som maskulinitet eller køn har for informanterne kan siges at være naturaliseret i intersektionen med etnicitet. Dette kan som resultat medføre færre overvejelser om maskulinitetens betydning. Med udgangspunkt i denne iagttagelse forholder jeg mig derfor direkte til de fortællinger, der relaterer sig til etnicitet, mens køn og maskulinitet i højere grad har påkrævet, at der læses mellem linjerne, og fortolkes mere på empirien sammenlignet med etnicitet. Betydningen bliver herved, at maskulinitet og etnicitet analyseres på forskellige planer, og derfor har krævet forskellige former for læsning af empirien.

Desuden er det relevant at nævne, at der løbende i analysen trækkes på nye forskningsbidrag, hvor det findes relevant, som ikke har været nævnt tidligere i specialet.

Analysen efterfølges af en diskussion, hvor de tematiske hovedpointer opsummeres og diskuteres. Dette sker yderligere med henblik på at fremhæve og identificere en typologi for mændenes handlestrategier.

5.2 Analysedel 1

5.2.1 Biografiske profiler

Ali er 36 år, og er født og opvokset i København. Han har pakistansk-muslimsk baggrund. Han har levet i den samme bydel i 30 år. I forbindelse med sin uddannelse flyttede han til Fyn, hvor han boede og studerede i fire år, hvorefter han flyttede han tilbage til København. I løbet af sin ungdom havde han svært ved at finde sig til rette nogen steder, både uddannelsesmæssigt, men også identitetsmæssigt. I 9. og 10. klasse begyndte han at omgås en ny vennekreds, der med hans egne ord forsøgte at være nogle “badass udlændinge”. Ali begyndte at gå mere op i styrketræning og sin fremtoning. Da han blev omkring 15 år, startede han på HG. I disse år skete der en række ændringer i hans liv, hvilket resulterede i en større refleksivitet af, hvad han ville med sit liv. Efter et år bestemte Ali sig for at færdiggøre sin ungdomsuddannelse på HF. I løbet af sin tid på HF begyndte han at lægge afstand til det tidligere miljø, han var en del af, og begyndte at gå mindre op i sin fremtoning og attitude. Han valgte at fokusere i højere grad på sig selv og sin uddannelse og fremtid og valgte derfor at tage en uddannelse indenfor økonomi. I dag arbejder han inden for banksektoren, som han har gjort i en årrække. Han er også gift, og bor sammen med sin kone i København.

Younes er 25 år, og er født og opvokset i indre København. Han har syrisk-muslimsk baggrund. Han er gift og arbejder i en international IT-virksomhed. Han har gået i dansk børnehaven og folkeskole. Herudover har han altid været en del af et religiøst moskéfællesskab. Han identificerer sig selv som meget religiøst praktiserende. Dette har resulteret i, at Younes i løbet af sine ungdomsår har lagt afstand til danske traditioner og i højere grad praktiserede moskéfællesskabet. Han beskriver, at det religiøse fællesskab har været medvirkende til, at han ikke har følt sig så ekskluderet i løbet af sin ungdomsuddannelse, samtidig med at han selv allerede i en ung alder var afklaret med, hvad han kunne gå på kompromis med, og hvad han ikke havde lyst til at være med til. Efter sin ungdomsuddannelse på HTX valgte Younes at starte på en IT-uddannelse. Her havde han større mulighed for at passe sig selv uden noget socialt forventningspres, og han følte sig derfor tilrette med at fokusere på sig selv og sin uddannelse. Efterfølgende fik han sin første ansættelse i en lille opstartet IT-virksomhed på omkring 10 mand. Her mødte han modstand overfor sin etniske og religiøse baggrund, og han følte sig ikke tilpas på arbejdspladsen. Efter en ubehagelig hændelse blev Younes opsagt. Denne oplevelse får Younes til at sætte mere fokus på, hvilken arbejdsplads han vælger for fremtiden. I dag arbejder han i en international IT-virksomhed, hvor der er fokus på at inkludere og dyrke medarbejdernes forskellige baggrunde.

Hassan er 36 år og er opvokset i Danmark fra 3-års alderen i Nordjylland. Han har libanesisk-muslimsk baggrund. Til daglig arbejder han som smed. Hassan har gået på dansk folkeskole, hvor han oplevede, at der var et meget opdelt miljø mellem etnisk danske elever og etniske minoritets elever. Han beskriver sin skolegang som svær, da han havde svært ved at lære. Han oplevede, at der ikke blev taget ansvar for ham eller hans læring, men derimod følte han sig stigmatiseret af sine lærere. Han fortæller f.eks., at han blev beskyldt for at stå bag en skolebrand. Efter afslutningen af folkeskolen valgte Hassan at gå i lærer som smed. Han fortæller, at det var nogle svære år, hvor begivenheder som 11. september og Muhammedkrisen påvirkede hans hverdag som lærling, hvor der udover den vanlige hårde omgangstone også herskede, hvad Hassan beskriver som en fremmedfjendsk og racistisk tone. Til trods for dette gennemfører Hassan uddannelsen, og han bliver udlært smed. I dag bor han i en landsby, hvor han er blevet gift og har to børn.

Amir er 31 år og kom til Danmark som barn, da han var 10 år. Han har afghansk-muslimsk baggrund. Han bor i Nordjylland, hvor han har boet hele sit liv. Han er uddannet brandmand, men til daglig læser han indenfor sundhedsområdet. Da Amir kom til Danmark, kom han hurtigt efter sproget, og efter et halvt år i modtagerklasse startede han i en almindelig dansk klasse. Han beskriver tiden i modtagerklassen som fin, men da han startede i danskklassen, blev han hurtigt til, hvad han beskriver som "the outsider". Han følte sig ikke som en del af fællesskabet i sin tid i folkeskolen, og efter 10. klasse begyndte han i højere grad at lægge mærke til, at det især var de etniske forskelle, der virkede som den primære eksklusionsfaktor. Dette fik Amir til at skabe en distance til etniske danskere og det danske samfund, da han konstant oplevede at blive markeret som fremmed på trods af, at han levede som "danskere gjorde". Han havde på daværende tidspunkt ingen tilknytning til sin religiøse baggrund. Han gennemgik senere hen en dyb depression og hashmisbrug i fire år, hvor han isolerede sig fra både samfundet og sin familie. Senere hen får han større tilknytning til sin religiøse og etniske baggrund. Efter nogle år møder han sin kone, og i dag er han gift og har to børn.

Nadir er 28 år, og kom til Danmark som 3-årig. Han er opvokset i Århus, hvor han stadig bor. Han har Afghansk-muslimsk baggrund. Til daglig læser han til bygningskonstruktør. Nadir gik i den samme danske folkeskole frem til 6. klasse, hvor han skiftede skole. Han beskriver, at hans første skole var en "meget dansk skole", hvor etniske danskere udgjorde majoriteten med få etniske minoriteter, hvilket gjorde, at der ikke var større etniske grupperinger. Dette ændrede sig dog på hans nye skole, som han kom til, hvor der var stor etniske opdelinger blandt eleverne i de sociale fællesskaber. Nadir oplevede i sin ungdom, at han skulle deltage i sociale fællesskaber på danske præmisser. Efter han afsluttede sin ungdomsuddannelse, mistede sine relationer til danske venner, hvilket ifølge ham

selv, skyldtes et manglende fælles fundament, som han oplever at have med sine afghanske venner. Ydermere giver Nadir udtryk for et manglende tilhørsforhold til Danmark. Han fortæller, at han aldrig drømmer på dansk eller befinder sig i Danmark i sine drømme. Han begrundet det med, at han ikke føler sig hjemme i Danmark.

Karim er 23 år, og er født og opvokset i Århus. Han har marokkansk-muslimsk baggrund. Til daglig læser han statskundskab og laver frivilligt arbejde. Karim beskriver sig selv som en nørdet dreng, der i sine barndomsår var genert. Han oplevede gennem folkeskolen og gymnasietiden, at der var en forventning fra hans omgivelser om, at han på baggrund af sin etnicitet burde udvise maskulinitet på en traditionel måde med store muskler og interesse i sport. Dette stod dog i modsætning til, hvordan Karim så sig selv, da han var mere interesseret i spil, samfund og politik. Da han startede på gymnasiet, udfoldede han yderligere sin nysgerrighed for samfundsdebatter og politik. Han begyndte derfor også at være aktiv i samfundsfagstimerne. Samtidig forsøgte han at balancere mellem drukkultur, religiøsitet og maskulinitet. Efter gymnasiet var hans interesse for samfund og politik ikke blevet mindre, og han besluttede sig derfor for at studere statskundskab. Her finder han sig bedre til rette, da han selektivt kan melde sig ind i de sociale fællesskaber han ønsker uden, at der er et pres på, at han skal deltage i bestemte arrangementer, samtidig kan han finde ligesindede, der interesserer sig for politik og debatter.

Bilal er 27 år og er født og opvokset i indre København. Han har Turkmensk-muslimsk baggrund. Til daglig læser han medicin. Han beskriver sin barndom som mærkelig. Han startede på en folkeskole, hvor majoriteten var elever med etnisk minoritetsbaggrund. Da han ikke trivedes godt, valgte hans forældre at placere ham i en privatskole, hvor majoriteten var etnisk danske elever, der havde højere socioøkonomiske baggrunde end det, han selv kommer fra. Dette har resulteret i, at han føler, at han er blevet trænet i at begå sig i forskellige sociale kontekster med grupper af forskellig socioøkonomisk baggrund eller etniciteter. Han forklarer med egne ord: "Jeg har altid kunne sætte mig selv i begge verdener. Sammen med Nørrebro perkerne og white kids på Amager". Da Bilal nåede pubertetsalderen og begyndte at udvikle sig, bemærkede han, hvordan hans omgivelser syn på ham ændrede sig. Han blev opfattet som mere aggressiv og truende på baggrund af sin etnicitet, og han fortæller, at han derfor var nødt til at være mere opmærksom på "ikke at virke for voldsom". Da han senere hen kom på gymnasiet og valgte den naturvidenskabelige linje, begyndte han at føle sig mere som en del af fællesskabet, da han beskriver, at han kunne være en nørd blandt nørder.

Jamal er 28 år og er født og opvokset i København. Han har marokkansk-muslimsk baggrund. Til daglig arbejder han som socialrådgiver. Jamal havde en oplevelse af at være anderledes allerede fra sin tidlige barndom, da der kun var få andre børn med anden etnisk baggrund. Dette gjorde markeringen af at være anderledes tydeligere for ham. Da han kom i 9./10. klasse begyndte han pga. Muhammedkrisen at mærke et skifte i måden hvorpå, der blev talt om muslimer og etniske minoriteter. I løbet af sin ungdom stod han overfor en række valg ift., hvilke værdier han ville tilegne sig, og her bestemte han sig for at forsøge at gå en mellemvej. Han ville gerne socialisere og tage til fester men uden at drikke alkohol, ryge eller tage rusmidler. For Jamal var det vigtigt aktivt at være “en del af flokken” og ikke falde uden for fællesskabet. Efter gymnasiet tog han et sabbatår, hvor han festede og gik i byen meget med sine venner, og efterfølgende påbegyndte han socialrådgiveruddannelsen. Han fortæller, at han på dette tidspunkt var meget stresset identitetsmæssigt. Han bestemte sig efter en skelsættende episode for at vende tilbage til sine rødder og han stoppede med at gå i byen og feste. Han fortæller, at han finder mere ro i sig selv, og hvem han er. Efter nogle år møder han sin kone, og i dag er han gift og har et barn.

5.3 Analysedel 2

Anden analysedel udgøres af fem tematikker, der hver behandler gennemgående temaer på tværs af informanternes fortællinger. *Folkeskole og fællesskaber* omhandler informanternes barndom, hvor især folkeskolen står centralt. I dette tema skabes de første fortællinger om fællesskaber, positionering og andetgørelse. I *én gang fremmed - altid fremmed?* betragtes informanternes gennemgående fortællinger om følelser af eksklusion og andetgørelse. *Maskulinitet og etnicitet* omhandler informanternes overgang fra drenge til unge mænd, hvor pubertetens tegn byder på nye positioner og stigmata, og hvor handlestrategier og agency for alvor kommer i spil. *Fest- og drukkultur* handler om, hvordan informanterne forhandler og navigerer i majoritetsarenaer, og hvordan positionering er en gensidig social proces. Endeligt bliver der i temaet *mellem minoritet og majoritet* betragtet, hvor informanterne står i dag i forhold til deres oplevelser af positionering gennem livet, og de handlestrategier de anvender.

5.3.1 Folkeskole og fællesskaber

På tværs af informanterne ses fortællingen om manglen på fællesskabsfølelse i deres barndomsår og primært i løbet af folkeskoletiden, hvor en stor del af socialiseringen foregår, og hvor sociale møder opstår og fællesskaber skabes. Her opstår desuden også de første markeringer af etnicitet og forskellighed. Ali beskriver, hvorledes små ting i skolehverdagen medvirkede til, at han havde en oplevelse af ikke at være helt som andre børn i sin klasse:

Ali: “Vores madpakker var anderledes, det her med maddufte var anderledes, der husker jeg, at når vi skulle på ture, så skulle vi finde ud af med vores madvaner” (Ali 2020:2).

Disse forskelle har for Ali gennem skoletiden markeret en anderledeshed i forhold til hans omgivelser, og derfor udviklede han tidligt en bevidsthed om, at der var visse ting, han ikke gjorde på samme måde som flertallet af sine jævnaldrende. Ali fortæller dog, at det først var i teenageårene, at der blev konstrueret en tydelig kategorisering af ham selv som “udlænding” og majoriteten som “danskere”:

Ali: “Der har været det her underliggende os og dem 100%, og det er for mit vedkommende, der er det først kommet senere, hvor vi er begyndt at bruge de udtryk, mens for dem (red. etniske danskere), der har det været fra starten af i folkeskolen, ikke?” (Ali 2020:3).

Ali fremhæver her, hvordan kategorierne “dem” og “os” ikke er kategorier, han selv har brugt eller defineret sig ud fra i sin tidlige barndom til trods for bevidstheden om ikke helt at være som de andre. Som barn tolkede Ali ikke disse observationer som noget, der gjorde ham definitivt anderledes end

sine klassekammerater. Det er først senere, at Ali tilegner sig anvendelsen af kategorierne, og han fortæller videre, at da de blev ældre, gik der hurtigt “udlændinge” og “danskere” i tingene (Ali 2020:3-4). Italesættelsen af disse kategorier er et eksempel på, hvorledes Alis oplevelse af kategorisering gøres synlig, og markerer ham ud fra en problematiseret anderledeshed. Der konstrueres et “os”-fællesskab, som Ali oplever ikke at være en del af, da han sættes i kasser som “dem” og “udlændinge”. Denne pointe ses på samme måde i Gilliams undersøgelse af en folkeskoleklasse, der viser, at især etniske minoritetsdrengene oplever at blive ekskluderet af fællesskabet i folkeskolen, da de positioneres som fremmede og derved andetgøres (Gilliam 2009:433-448). Resultatet af dette er bl.a. at etniske minoritetsdrengene kommer til at identificere sig selv i modsætning til det at være dansk (Ibid.) på samme vis som Ali udtrykker, at han ender med at beskrive sig selv som “udlænding”.

I Amirs fortælling beskriver han en lignende oplevelse af at føle sig ekskluderet som “the outsider” (Amir 2020:2). Han startede først med at gå et halvt år i modtagerklasse, hvorefter han blev placeret i en almindelig klasse. Han beskriver skiftet til den almindelige klasse som en dårlig oplevelse, da han følte sig konstant ekskluderet af klassens fællesskab:

Amir: “Så skiftede jeg til dansk klasse. (...) Det var fint i modtagerklasse, men lige så snart, at jeg kom i dansk klasse, og det slår mig nu eller senere hen, så slog det mig, at jeg var den man ser i fjernsynet, the outsider, ikke? Der var ingen, der var interesserede i at snakke med mig eller være venner. Det fattede jeg jo ikke dengang, fordi det havde jeg aldrig oplevet. Jeg troede jo bare, at sådan var det. (...) Altså jeg var det sorte får i klassen.” (Amir 2020:2).

Det illustreres i Amirs fortælling, hvordan han først retrospektivt forstår, hvilke processer, der har været på spil i løbet af sin barndom. Han siger, at han dengang ikke forstod, hvad der skete, fordi han aldrig havde oplevet det før. Dette tolker jeg som, at han ikke før havde stået i positionen som “den anden” eller “den fremmede”, da han i de seks år før han kom til Danmark boede i Afghanistan. Han opfattede ikke sig selv som anderledes, og derfor forstod han ikke den positionering, der skete, hvor han blev gjort til “det sorte får i klassen”, hvorved han blev positioneret som “den anden”.

I både Ali og Amirs fortællinger er der en dissonans mellem den måde, de initialt forstår og opfatter sig selv på, og den måde deres omgivelser opfatter dem på. Det viser, at identifikationen eller forståelsen af sig selv som “den anden” ikke er noget, man fødes med eller på forhånd har. Derimod er det en social proces, der gennem tid konstruerer kategorier, som individet positioneres i og identificeres med. Både Ali og Amir bliver igen og igen over tid positioneret som “anderledes” i kategorier, der fremhæver, at de står udenfor majoritetsnormen. Med andre ord oplever Ali og Amir, at der tegnes

grænser, der markerer, at de ikke er en del af et fælles "os", men at de i stedet befinder sig udenfor normalen.

Positionen som "den anden" træder frem i Hassans fortælling. Han kom til Danmark som 3-årig, hvor han boede i en lille jysk landsby. Han var derfor den eneste etniske minoritetsdreng med muslimsk baggrund i sin klasse i løbet af folkeskolen. Han fortæller, at der udover ham selv også gik en dreng med kinesisk baggrund i klassen:

Hassan: "Jeg var faktisk den eneste med anden etnisk baggrund. Der var selvfølgelig en kineser, men det tæller ikke. Han er kineser, altså... Han blev jo ikke angrebet... Der var jo ikke så mange af dem dengang. Jo han blev da nok også diskrimineret i en vis forstand, men jeg tror bare ikke, man kunne diskriminere ham, så han blev for meget ramt følelsesmæssigt. Jeg ved det ikke, det skal jeg ikke kunne sige, men jeg som muslim fik jo altid af vide, at 'hvad fanden er det for noget at tro på, og det der med ramadan og hvad er det for noget'. Det var som om, at når de talte sådan, så følte jeg, at jeg skulle føle, at jeg var forkert" (Hassan 2020:5).

Hassan oplevede, at der var større negativ opmærksomhed rettet mod hans religiøse og etniske baggrund sammenlignet med sin kinesiske klassekammerat. Hassan lægger vægt på dette, da det i særdeleshed var hans religiøse og kulturelle baggrund, der udløste stigma og andetgørelsesprocesser. Han beskriver, hvorledes han i selve situationerne oplevede at det, der blev sagt til ham, blev sagt med det formål at få ham til at føle sig forkert. Hassans italesættelse af oplevelsen illustrerer, hvorledes han har følt sig andetgjort gennem årene i folkeskolen. Han beskriver yderligere, hvorledes han lagde mærke til, at der var forskel på den anderledeshed, som han selv besad, sammenlignet med sin klassekammerat med kinesisk baggrund. Hassans oplevelse kan tolkes som et resultat af hans mellemstlige etnicitet og hans religiøse baggrund. Disse sociale kategorier forstærker gensidigt hinanden på en måde, der går ud over summen af de enkelte kategorier hver for sig, og resulterer i Hassans position som "den anden" i klassen. Dette er yderligere med til, at Hassan selv indtager denne position med tiden:

Interviewer: (Spørger opfølgende) "Følte du dig så forkert?"

Hassan: "Det gjorde jeg, og det gør jeg stadigvæk, og det tror jeg også, at jeg kommer til at gøre resten af mit liv." (Hassan 2020:5)

Her viser det sig, hvordan den processuelle og gentagende positionering som "den anden" internaliseres af Hassan. Hassans italesættelse af forkerthedsfølelsen eksemplificerer, hvorledes

andengørelsesprocessen kan have en gennemtrængende betydning for individet, som resulterer i, at han oplever en distance til majoritetssamfundet.

Ydermere viser Hassans oplevelse, at selvom han ikke er den eneste minoritetsetniske person i sin klasse, så er der forskel på, hvordan Hassan oplever deres positioner. Dette udspringer af, at de hver især bærer en række forskellige markører, som de stigmatiseres og positioneres ud fra. I Hassans tilfælde er det sammenfletningen af hans religiøse baggrund som muslim og sin mellemøstlige baggrund, der er med til at skabe de kategoriseringer og positioner, som han opfatter som værende mere negative.

I mændenes fortællinger om folkeskoler og fællesskaber viser der sig et gennemgående mønster, der peger i retning af, at mændenes position som "den anden" konstrueres processuelt i løbet af folkeskoletiden. Dette lægger sig opad Gilliams forskning, der på samme vis peger på, at etniske minoritetsbørn i folkeskolen oplever udfordringer med at blive del af fællesskabet, og derved konstruerer en selvforståelse eller identitet baseret på det at være "ikke-dansk". Dette kan i min empiri forstås som en form for internalisering af positionen "den anden", som de herefter reagerer og handler ud fra. Dette vil sige, at konstruktionen af handlestrategier allerede starter i løbet af barndommen, når der opstår en erkendelse eller bevidstliggørelse af at være "den anden", der står udenfor majoritetsfællesskabet.

5.3.2 En gang fremmed - altid fremmed?

Et andet gennemgående tema i mændenes fortællinger er, hvorledes der skabes en bevidsthed af deres sociale identitet og position allerede fra barnsben, hvor de tidlige konstruktioner af den enkelte som "den anden" udvikles. Det viser sig i fortællingerne, at mændene i visse sociale situationer kan nedtone eller momentant overskygge positioneringen ved at trække på andre positioner eller sociale ressourcer. På tværs af informanterne italesættes dog en oplevelse af, at de i sociale møder initialt identificeres ud fra en problematiseret anderledeshed. Til trods for ihærdige forsøg på at passere eller tilsløre bestemte stigmata, føler de ikke, at det er muligt for dem helt at tilslutte sig "de normale". Det vil sige, at de aktivt forsøger at omgå eller undgå markeringen som "de andre", men oplever løbende ikke at lykkes helt, fordi det er dén markering, som deres omgivelser definerer dem ud fra. Dette er en pointe, som Goffman ligeledes uddyber, da han forklarer, at stigmatiserede individer kun til en vis grad kan forbigå deres stigma, og at de derfor kan opleve kun at opnå skin-accept (Goffman 2010:120-124). Dette betyder dog ikke, at mændene blot passivt lader sig positionere som "de andre". I deres

fortællinger eksemplificeres det på flere måder, hvordan de via handlestrategier modpositionerer sig. Amir fortæller, hvordan han i folkeskolen var rigtig god til sport:

Amir: “Det jeg var god til, det var sport. Det var det eneste tidspunkt, jeg fik støtte af min klasse, og hjælp. Ellers så var jeg stadigvæk outsider” (Amir 2020:2).

Citatet viser, hvordan han i bestemte sociale situationer, som f.eks. når de skulle dyrke sport i skolen, kunne trække på sine evner, der var med til at tilskrive ham positiv værdi i klassen. Amir forklarer dog, at det kun var i situationer som disse, at han kunne mærke at hans klasse støttede op om ham, men at denne fællesskabs- eller inklusionsfølelse ikke blev overført til andre sammenhænge. I andre situationer oplevede han stadig at være “outsideren”. Dette vil sige, at Amir blev positioneret mere positivt i sportslige kontekster, mens hans oplevelse af andetgørelse stadig gjorde sig gældende udenfor denne kontekst. Amirs oplevelse kan også tolkes ud fra forskeren Simon Møllers undersøgelse, “Etnisk stigmatisering og outsideridentitet i Danmark” (2009). I denne artikel undersøger han etniske minoritetspersoners stigmatisering, og beskriver hvorledes der i spændingsfeltet mellem etniske danskere og etniske minoriteter skabes en positionering af etniske minoriteter som en homogen gruppe, der primært identificeres udelukkende på baggrund af at være ikke-danske. Dette er medskabende til fremstillingen af etniske danskere som etablerede og dermed legitime individer, mens etniske minoritetspersoner i modsætning til dette fremstilles som de fremmede outsiders. Amirs fortælling kan tolkes ud fra denne pointe, da han netop beskriver sig selv i overensstemmelse med definitionen af at være outsider med udgangspunkt i sin etnicitet.

Møller gør brug af Norbert Elias’ og John Scotsons begreber om etableret/outsider-relationer, og beskriver desuden, hvordan denne ulige magtrelation mellem etablerede og outsiders er med til at konstruere outsidersne som dårligere mennesker, fordi de netop defineres på baggrund af mangelfulde karakteristika (Møller 2009:35). Den ulige magtrelation er desuden medskabende til, at den magtfulde gruppe kan fremhæve sig selv i en overlegen position og fremstille outsider-gruppen som inferiøre (Møller 2009:33ff). Denne etniske kategorisering kan forstås som et stigma, og selve distinktionen mellem etableret og outsider kan forstås som en forlængelse af Goffmans begreb om “de normale” og de stigmatiserede, hvor den stigmatiserede anses som mindreværdig. I Amirs tilfælde kommer det bl.a. til udtryk ved, at han ikke inkluderes i gruppearbejde, fordi han anses som værende mindre kompetent. Ydermere fortæller han, at han ofte blev peget ud for sine sproglige fejl. Til trods for, at Amir ser sig selv som sprogligt kompetent, blev han anset som en, der var dårlig til sprog, og han oplevede oftere end andre at blive rettet på (Amir 2020:3). Amir beskriver desuden også sig selv som

klassens sorte får, der frem til 9. klasse stod udenfor fællesskabet. Et grundlæggende karakteristikum ved stigmatiseringsprocesser er, at der for det stigmatiserede individ, i dette tilfælde Amir, manifesterer sig en følelse af manglende accept fra “de normales” side, altså den etnisk danske majoritet.

Denne følelse af manglende accept knytter sig generelt til mændenes tværgående fortællinger om, på trods af ihærdige forsøg, altid at blive identificeret som problematiseret anderledes. Dette relaterer sig bl.a. til, at deres opfattelse af sig selv og deres følelse af danskhed overskygges eller overgås af de opfattelser eller forventninger, som etniske danskere møder dem med på baggrund af deres synlige stigmata, der primært knytter sig til deres etnicitet. Med udgangspunkt i Goffmans forståelse vil det sige, at mændene ikke kan kontrollere de sociale informationer, de videregiver i sociale møder (Møller 2009:43). I disse situationer kan der argumenteres for, at der opstår en dissonans mellem det, som Goffman beskriver som individets tilsyneladende sociale identitet og faktiske sociale identitet (Goffman 1963:12-13), hvor mændene oplever, at de stigmatiseres ud fra de synlige sociale informationer, som ikke nødvendigvis henviser til mændenes egentlige egenskaber eller egne identifikationer af deres identitet (se desuden Jenkins 2014 om social identitet og indre/ydre dialektik.).

Denne pointe er mændene klar over, og flere af dem italesætter, hvorledes langt størstedelen af sociale møder med etniske danskere indledningsvist kommer til at handle om deres etnicitet eller religiøse baggrund. Bilal, der er 27 år og studerer medicin, fortæller f.eks., hvordan han som etnisk minoritet oplever, at han starter længere tilbage end etniske danskere:

Bilal: “Jeg føler, at det med at være anden etnisk (minoritet)... Det er ikke, fordi der er sådan et loft eller en barriere, så man ikke kan komme ind på dem, det er bare sådan, at hvor andre starter fra 0, så starter jeg fra -2. Jeg skal lige sådan charmere mig ekstra meget ind, før jeg kommer ind i varmen.” (Bilal 2020:5).

Det, Bilal udtrykker, kan tolkes som en oplevelse af, at hans synlige stigmata i sociale situationer og møde med etniske danskere sætter ham i en position, hvor han først skal kompensere eller på sin vis afmontere de stigmata, som han bærer på, før han “kommer ind i varmen” eller accepteres som værende på lige fod med andre.

Karim sætter også ord på en lignende oplevelse af at blive mødt som sit stigma, før han bliver mødt som “hvem han virkelig er”:

Karim: “(...) Når jeg møder nye mennesker, ikke? Så tager det lidt tid før, de sådan ved hvem jeg er. Men når vi så har lært hinanden at kende, så er der ikke så mange problemer. (...) Det tager lidt tid

før, de ligesom ved, hvem jeg virkelig er. Men så bliver det sådan okay, du er faktisk ret normal alligevel.” (Karim 2020:11).

Han siger, at der kan gå lidt tid før, at andre ved hvem han er. Det kan siges, at det er en universel proces for sociale møder, at jo længere tid, man taler, des mere lærer man hinanden at kende, og at ingen som sådan kender hinanden i et nyt socialt møde. Men i Karims citat tolker jeg hans fortælling om, at mennesker først møder ham med bestemte opfattelser eller stereotype forventninger til, hvem han er, som knyttet til de stigmata han bærer på, og først efter et indledende møde anses han som ikke problematisk. I denne sammenhæng er det relevant at trække på Herviks begreb, racialisering, da Karim opdager, at han er blevet placeret i en kategori på baggrund af deres synligt anderledes etnicitet, og at dette påvirker andres opfattelse af ham på negativ vis (Hervik 2015).

Han oplever derfor at blive mødt som ”den anden”, et individ der står uden for den nationale majoritetsnormal, og først efter en social forhandlingsproces kan han forhandle sig til en normalitetsposition eller som minimum en position, hvor han ikke anses som problematiseret. Både Karim og Bilal oplever dermed, hvorledes de bliver racialiseret på baggrund af kulturelle og biologiske forskelle i kraft af deres synligt anderledes etnicitet. På baggrund heraf italesættes det også, at de i sociale møder starter i, hvad Bilal kalder for “minus”.

For Amir er dette noget, der fylder meget for ham, og han udtrykker stor frustration over, at han ikke mødes på lige fod med andre:

Amir: “Jeg føler ikke selv, at jeg går ind og så viser meget, at jeg er afghaner, læg mærke til mig. Jeg går bare ud og lever et liv ligesom alle andre (...) men stadigvæk, når man møder nye mennesker... (...) det første de spørger, det er 'hvad hedder du?', 'Amir', 'Nåh, hvad?', 'Amir', 'Hvad?', 'Amin?', 'Amir', lige ud af landevejen. De viser ikke den der interesse. 'Hej, jeg hedder Anders', 'Hej Anders', siger jeg jo. 'Hvad hedder du?', 'Amir', 'Hvad? 'Amira?', 'Amim?', hvis jeg skal helt ærligt sige, at i de 20 år, jeg har været her, har jeg ikke mødt en eneste dansker, der har kunne mit navn rigtigt første gang. Jeg skal kæmpe hårdere end alle de andre. Og på et eller andet tidspunkt, så tænker jeg jo, altså skal jeg opgive? (Amir 2020:4).

I dette citat udtrykker Amir, hvordan han oplever en manglende interesse i ham som person, og en større interesse rettet mod hans etniske ophav. Amir lægger i starten af citatet vægt på, at han ikke selv synes, at han ser synderligt afghansk ud, og at han heller ikke fremhæver sin etnicitet i sin fremtræden, men alligevel er det dette, der først lægges mærke til. Han beskriver, hvordan han i sociale

møder oplever, at han bliver spurgt ind til sit navn, ikke grundet interesse fra modparten, men grundet nysgerrighed over hans etniske baggrund. Ydermere, frustreres han over, at han altid oplever, at andre har svært ved at udtale hans navn, selvom han mener, at det er nemt at både udtale og stave det. Selvom sådan en situation kan syne af at være en hverdagsbanalitet, kan den situation, Amir beskriver, tolkes som en proces, hvor han altid oplever at blive markeret som anderledes eller som fremmed på baggrund af sit navn. Dette resulterer i en frustration, da dette er med til at etablere en relation, hvor Amir positioneres som ”anderledes” og modparten som “normal”.

Overordnet ses der dermed i mændenes fortællinger, at informationskontrol er en udfordring, når det kommer til positionering i sociale møder. De kan ikke skjule synlige stigmata, og de bliver derfor ufrivilligt positioneret som “den anden” i sociale møder. Dette skaber følelser af eksklusion og andetgørelse. Deres måder at håndtere disse oplevede positioner på illustreres løbende i de kommende tematiske analyseafsnit.

5.3.3 Maskulinitet og etnicitet

På baggrund af informanternes fortællinger tegner der sig et mønster af, at de identificeres ud fra sociale kategorier, bestående af deres etnicitet og køn. Disse kategorier er som nævnt tidligere udslagsgivende for mange eksempler på, hvordan de oplever sig positioneret.

Maskulinitet er dog for flere af mændene et emne, der har været svært at italesætte direkte. Baggrunden for dette kan muligvis findes i, at køn ikke aktivt tillægges opmærksomhed grundet etnicitetens primære fokus. Derfor har det været igennem det konkrete levede livs fortællinger, at fortællingen om maskulinitets betydning er trådt frem. Her har mændene bedre kunne sætte ord på, hvordan maskulinitet har haft en betydning for, hvordan de er blevet opfattet, eller hvordan omgivelserne har haft særlige forventninger til dem.

En gennemgående fortælling for flere af mændene handler om, hvorledes overgangen fra barn til ung kommer til at markere en række ændringer eller “omvæltninger”, som Bilal beskriver det:

Bilal: “Den største omvæltning for mig, ikke? Det har altid været, fordi jeg var et år yngre end alle, og jeg sådan naturligt er lidt lav, sådan en tyndskid, så var jeg var aldrig den, der skulle starte slårkampe eller var aggressiv, men var passiv i baggrunden. Men da jeg så nåede 7. klasse og begyndte at vokse og blive højere end nogle af pigerne og sådan noget, så... Det var en mærkelig transition ikke? Fordi så skulle man passe på, at man ikke virkede for voldsom.” (Bilal 2020:2).

Her beskriver Bilal, hvordan han udvikler sig fra at være en lidt lavere dreng med en barnekrop, der endnu ikke bærer tydelige tegn på maskuline træk, til fysisk at udvikle sig til at have en krop, der bliver bærer af en maskulinitet, som opfattes som problematiseret. Han bliver højere, og han fortællere videre hen, at han også bliver stærkere. Han fortæller derfor, at han bliver opmærksom på ikke at virke for voldsom. Han uddyber:

Bilal: “Så f.eks. blev jeg aldrig sådan fysisk, når jeg skulle drille nogen. Men f.eks. i 9. klasse, eller jeg var i 8. der, tror jeg. Jeg drillede en pige, som gik i klassen, og jeg har jo altid været vant til, at jeg har været den laveste og yngste, en tyndskid, ikke? Men jeg kunne jo holde hendes jakke væk med strakt arm, selvom hun prøvede at tage fat i den. Jeg kunne bruge fysisk magt til at vise overlegenhed. Det gik bare op for mig der, at ‘wow jeg er faktisk blevet større end halvdelen af klassen’. Men så skulle jeg så også passe på med, at f.eks. hvis vi kom op at skændes, så skulle jeg ikke lade temperamentet tage over og så begynde at råbe og skribe, fordi så kunne jeg virke for voldsom. Hvis det var mig i 4. klasse, så ville folk ikke tage det sådan. ‘Ahh det er bare Bilal, der er lidt for sur’, men mig i 9. klasse, så er det sådan der ‘åhh shit, vil han overfalde os?’. Det man lægger mærke til, det er, hvordan folk de kigger på en. At du begynder at se den frygt, hvor du har jo ikke ment det som, at du skal være frygtindgydende. Noget folk tit sagde, og det var virkelig fucked (...) det var virkelig fucked up, at de hele tiden drillede mig med det, men det var sådan der, ‘åhh pas på, du skal ikke gøre Bilal for sur, så tager han en selvmordsvest på’. Det er kun mig, der får den. Der er ingen andre, der får den, men det fik jeg, og det var sådan en fucking joke, folk lavede tit, at pas på at Bilal han ikke bliver terrorist, ikke? Det var der ingen andre, der fik.” (Bilal 2020:7-8).

I denne fortælling illustreres det, hvorledes Bilals krop bliver bærer af bestemte synlige stigmata i kombination med sin etnicitet og maskulinitet. Hans pludselige fysiske overlegenhed kobles til hans etnicitet på en kønnet måde, da den på samme tid opfattes i intersektionen med hans maskulinitet, og han bliver til forskel fra før af sine omgivelser opfattet som en, de i højere grad har en vis respekt eller frygt for. Man kan argumentere for, at Bilals sociale handlerum begrænses, da han ikke tillades at sige fra og blive sur, fordi hans klassekammerater ellers positionerer ham ud fra en stereotyp fremstilling. Denne stereotyp italesættes bl.a. af Gerami, der argumenterer for, at en af de mest klassiske vestlige forestillinger af muslimske mænd er som skæggede pistolbærende terrorister (Gerami 2004, Mertz 2005:61). Denne position er i udgangspunktet negativ, da Bilal positioneres som en potentiel trussel over for klassekammeraterne eller som farlig. Positionen som farlig og fysisk overlegen kan dog også give Bilal en form for symbolsk værdi, da han kan sætte sig selv i en styrkeposition. Dermed kan Bilal gennem denne styrkeposition opnå en vis status blandt drengene i sin klasse. Samtidig er

han bevidst om, at hans fysiske styrke i kombinationen med sin etnicitet opfattes som anderledes sammenlignet med sine etnisk danske klassekammerater. Til dette taler Andreassen bl.a. om, hvorledes repræsentationer af unge brune mænd i medierne fremstiller dem som farlige og aggressive (Andreassen 2007:221). Walle pointerer ligeledes i sin forskning, at især brune mænds maskulinitet fremstilles som mere hård og voldelig sammenlignet med hvide mænds maskulinitet (Walle 2004, Jensen & Liversage 2007:14). Man kan sige, at Bilals krop er vokset ind i den stereotype fremstilling af den "brune farlige mand". Hans krop udvikler sig ind i de synlige stigmata, fordi han i pubertetsalderen går fra at være brun dreng til brun mand, hvor racialiseringsmekanismer aktiveres, og hvor Bilal derved bliver kategoriseret med udgangspunkt i intersektionen af hans kategorier (Hervik 2015). Bilals maskulinitet reduceres på grund af hans ydre og kropslige fremtoning. Dét, at hans kropsudtryk udvikler sig, bliver anledningen til at drage den konklusion, at han som person er potentielt farlig. Man kan dermed argumentere for, at Bilal oplever en intersektionel positionering som "den anden" på baggrund af racialiseringsmekanismer og sociale kategorier som etnicitet, alder og køn.

En anden af mændene, der oplever en lignende udvikling, er Ali, der fortæller, at han i løbet af sine folkeskoletid blev anset som en af de svage og "fik tæsk" af jævnaldrende, når der opstod konflikter. Dog oplevede han, at dette ændrede sig, da han nåede pubertetsalderen:

Ali: "Da jeg var mindre, der var jeg meget tilbageholdende, og jeg var også meget genert, så jeg fik mange tæsk. Det ændrede sig først senere, og der ændrede det sig fuldstændig, hvor det vendte 180 grader lige pludselig i 8.-9. klasse, hvor man fik sig sin identitet, og man var lidt mere opmærksom på, hvem man var og man skulle ikke finde sig i hvadsomhelst. Så vendte det hele sig på hovedet. Så var det lige pludselig os, der var de smarte på skolen" (Ali 2020:3).

Ali fortæller, at han oplevede en ændring i 8.-9. klasse, hvor han blev nødt til at forholde sig til sin identitet og være mere opmærksom på, hvem han var. Han fortæller også, hvordan "det hele vendte sig på hovedet". Ligesom Bilal, oplevede han, at der skete en forvridning i magtforholdet i sin klasse, da han ramte pubertetsalderen. Forvridningen af magtforholdet skete ikke af sig selv, men kan derimod forstås som en manifestation af de unge drenges, i dette tilfælde Bilal og Alis, egne håndteringer og modpositioneringer af deres hidtidige rolle som "den anden". Sammenlignet med Bilal fremtræder Alis handlestrategier tydeligere, da han begyndte at trække på de nye synlige stigmata, han pludselig blev bærer af. Han fortæller:

Ali: "Jeg spillede en sport, der hedder cricket før det, og det hoppede jeg fra, og så gik jeg fuld ind på styrketræning, og der fik jeg også rigtig meget opmærksomhed omkring det, fordi jeg pludselig

var blevet meget større. Jeg gik fra at være buttet til at være spinkel, og så fra spinkel til at være sådan rimelig robust, og det var omkring det samme i to-tre år. Det hele skete samtidig med, at man har det her billede fra medierne omkring, at man skulle være sådan en badass, generelt alle udlændinge, og det gjorde bare, at folk ikke spillede dumme overfor dig, hvis man kan sige sådan” (Ali 2020:8).

Her beskriver Ali, hvorledes han i takt med sin pubertetsudvikling ændrede fremtoning og stil. Ali blev i højere grad bevidst om, hvordan han fremtrådte for andre. Andreassen fremhæver i sin undersøgelse, hvorledes brune og sorte mænd fremstilles som hyperseksuelle, farlige og voldelige. Man kan derved argumentere for, at Ali trak på denne fremstilling ved bl.a. at fokusere intensivt på styrketræning med det formål at få en større muskuløs fremtoning, der netop kom til at tale ind i billedet af den hyperseksuelle og farlige brune mand. Ydermere, kan denne fysiske fremvisning af styrke være med til at han opnår en form for symbolsk værdi gennem frygt og respekt. Ali udtrykker yderligere selv, at de fremstillinger, han ser og hører i medierne, fremstillede og stadig fremstiller unge mænd som ham som “badass”. Ved at trække på disse medierepræsentationer af brune unge mænd som hårde, voldelige og farlige, tager Ali de stigmata, han bliver miskrediteret på baggrund af og glorificerer dem som en reaktion på den positionering, han sættes i som “den anden”. Man kan altså argumentere for, at Alis styrketræning udgør et bevidst strategisk valg, som han dyrker med det formål at sætte sig selv i en styrkeposition, hvilket giver ham en form for agency. Dette er en interessant proces, hvor Ali internaliserer de opfattelser og forventninger, han oplever i sine omgivelser, og dermed kommer til at acceptere og samtidig udfylder eller beboer denne rolle, han positioneres i. Dette kan tolkes som en strategi, hvor han kapitaliserer på sin position som “den anden”. Han fortæller, hvordan han i denne proces bliver en del af, hvad han beskriver som et “tæskehold”:

Ali: “Det var ikke rigtig bander, det... Kald dem for tæskehold, for det var egentlig bare tæskehold. Det var egentlig bare drenge dengang, der skulle måle, hvem der kunne tisse længst og sådan, ikke? Så ville man lige pludselig se 20 drenge fra en skole tage over på den anden skole i frikvarteret og for lige at markere sig, fordi en eller anden havde sagt noget til en anden én, fordi man havde hørt et eller andet, og så syntes man, at det var sejt. Men ja, det var også mediernes billede af os, at man var som man var, og det tror jeg bare, man tog til sig” (Ali 2020:8).

Ali fortæller, at tæskeholdene, han dengang var en del af, primært handlede om at markere en slags magt og dominans overfor andre, og han tilføjer desuden, at han tog mediernes billede af dem til sig. Denne reaktion er altså en måde, hvorpå Ali tilskriver værdi til sin sociale identitet ved netop at glorificere stigmaet og kapitalisere på sin position på trods af, at han står for skud for stigma og

miskreditering. Dette er bl.a. en af de handlestrategier, som Jensen ligeledes finder i sin undersøgelse af unge etniske minoritetsdrengene (Jensen 2010). Ud fra Alis citat illustreres det desuden, hvordan han via denne handlestrategi opnår status i de drengemiljøer, han færdes i. Ali fortæller, hvordan han i løbet af sin udvikling blev mere bevidst om sin position, og at han ikke længere havde lyst til at “finde sig i hvad som helst” (Ali 2020:3). Hans beskrivelse kan tolkes således, at der sker en bevidstliggørelse i ham af hans sociale identitet og de markører, han er bærer af. Disse markører stigmatiseres han på baggrund af, og dette vil han ikke længere “finde sig i”, som han selv siger. Dette illustrerer, hvorledes positionering ikke blot er noget, der sker fra majoritet mod minoritet, men at minoritetsindivider også reagerer og handler ud fra disse positioneringer. Alis måde at reagere på, er at tage stigmaet til sig, og ud fra et agency perspektiv, kapitalisere på det, så han opnår en værditilskrivelse til sin sociale identitet. Som nævnt kan dette ud fra Goffmans teoretisering forstås som, at Ali glorificerer sit stigma. Dette gøres ved, at den stigmatiserede, i dette tilfælde Ali, interagerer med majoritetsbefolkningen, altså dem, der anses som “normale”, på en provokerende eller udfordrende måde for at hævde et bedre- eller ligeværd. Ydermere kan der argumenteres for, at Ali kapitaliserer på den andetgørelsesproces, han oplever ved at appropriere de forestillinger, der eksisterer om unge brune mænd, og derved kapitalisere på selve andetgørelsen ved at trække på de latent positive aspekter, der er i forestillingerne om den brune mand eller med andre ord den “etniske anden”.

En tredje informant, Karim, oplever lignende stigmatiseringer og miskreditering på baggrund af en intersektion mellem hans køn, alder og etnicitet, men alligevel adskiller hans oplevelse sig fra Bilal og Alis fortællinger. Karims oplevelse fremhæver på flere måder, hvorledes sammenfiltreringen af forskellige sociale kategorier resulterer i dyb miskreditering af individet, som både er med til at positionere individet i bestemte problematiserede roller og skabe begrænsede sociale handlerum.

Karim er 23 år, og studerer i dag statskundskab. Han beskriver, hvordan han ligesom Bilal var en stille, nørdet dreng i løbet af folkeskolen: “Jeg kunne godt lide at læse og underholde mig selv, og være sammen med ligesindede, der også kunne lide at gøre det, så jeg var lidt nørdet” (Karim 2020:2). Opdelingen på Karims folkeskole bestod primært af minoritetsetniske elever, og han fortæller, at da han nåede pubertetsalderen forsøgte at tilpasse sig mængden med andre, der havde en mere eftertragtet maskulinitet, og derfor forsøgte han at blive mere udadvendt. Dog oplevede han aldrig helt at passe ind i det maskulinitetsideal, der var omkring ham:

Bilal: “Jeg tror vi var 90% af anden etnisk baggrund i den folkeskole, jeg gik på, og det den der traditionelle maskulinitet eller den simple som jeg synes er lidt mere et overfladisk maskulinitetsideal, hvor det også handler om at gå meget i fitness.” (Karim 2020:2).

Da han efterfølgende startede på gymnasiet, oplevede han det som et “chok”, at han var den eneste elev med etnisk minoritetsbaggrund i sin klasse. Ydermere, oplevede han, at der generelt herskede en række fordomme og forventninger til, hvordan han burde være på baggrund af, at han kommer fra Aarhus V, det vil sige en form for territorielt stigma (Wacquant 2007) og yderligere på baggrund af hans køn og etnicitet:

Karim: “Så jeg følte nogle gange, at folk havde en forventning om, at de syntes, at jeg ikke var normal ift., at jeg skulle være sådan den aggressive type, når jeg nu kommer fra Aarhus V, og når jeg har den etniske baggrund, jeg har, og det synes jeg var sådan lidt, at de var sådan overraskede over, at jeg var meget interesseret i det faglige.” (Karim 2020:2).

Karim beskriver, hvordan han ikke passede ind i de stereotype forestillinger, hans klassekammerater havde til ham på baggrund af, hvilken bydel han kommer fra i krydsfeltet med hans køn og etniske ophav. Han faldt dermed både uden for normen ift., at være etnisk minoritet, men yderligere faldt han udenfor “den normale” forestilling, der eksisterer omkring, hvordan han bør være eller agere som etnisk minoritetsmand fra Århus V. Dette resulterede i, at han blev fremhævet som en undtagelse eller som Karim beskriver, at han blev opfattet som “unik”, fordi han brød med den forestilling, som hans klassekammerater havde om brune mænd fra Århus V.

Til forskel fra Bilal og Ali, og i særdeleshed Ali, trak Karim ikke på styrke og fysisk overlegenhed som strategi, når han oplevede at blive stigmatiseret eller positioneret som fremmed. Til gengæld fandt Karim en styrke i at være verbalt stærk, og dette brugte han bl.a. til at italesætte de fordomme, han mødte i sin klasse og markerede sin uenighed i, at han “bryder med normalen inden for egne rækker” (Karim 2020:3). Ydermere, fandt han styrke i sine faglige kompetencer, og til sin klasses overraskelse var han meget aktiv i timerne. I særdeleshed samfundsfagstimerne, da han fandt interesse i samfund og politik. Dette kan beskrives som en form for kulturel kapital, eller som minimum en vigtig ressource, der giver Karim et socialt handlerum i mødet med stigmatiseringer og miskrediterende positioner, hvor han kan argumentere imod stereotype forestillinger og fordomme. På trods af Karims egen beskrivelse af sine lingvistiske evner, oplevede han, at han ofte blev misforstået i klassedebatterne:

Karim: “Nogle gange havde vi også nogle diskussioner, f.eks. i samfundsfagsklassen, hvor jeg kom i diskussion med nogle andre. Jeg syntes jo nogle gange, at folk de var sådan meget polariserede, virkelig. Folk kunne komme til at misforstå mig pga. min etniske baggrund. F.eks., det er lidt kompliceret, men hvis nu jeg diskuterede med en kvinde i samfundsfagstimen om nogle politiske ting, så synes jeg, det var lidt mærkeligt, at der var nogen, der fortolkede det som om, jeg skulle være kvindedefjendsk. Det synes jeg var sådan lidt... det var en politisk uenighed.” (Karim 2020:5).

Karim beskriver her, hvordan han følte sig positioneret som “kvindedefjendsk”, fordi han blev misforstået, når der foregik politiske debatter i samfundsfagstimerne. Han oplevede, at misforståelsen beroede sig på en opfattelse eller en forudindtagelse om hans person på baggrund af sin etnicitet og køn. For Karim handlede det blot om politisk uenighed, men hans ytring af bestemte politiske holdninger resulterede i, at han i krydset mellem de synlige markører, han besidder, blev positioneret i bestemte roller, som han ikke selv identificerede eller identificerer sig med. Der opstår dermed en dissonans mellem hans opfattelse af sig selv, og den opfattelse og position, han får i det sociale rum på gymnasiet. Han fortæller videre:

Karim: “Så var der også nogle andre situationer, hvor der var nogle klassesdebatter, hvor jeg også syntes, at der var nogle steder, hvor jeg stod lidt alene, når vi snakkede politik, ikke? Sådan USA og sådan noget. (...) Det var i 2014, så det var sådan meget terrorisme, og de var sådan lidt... Jeg ved ikke, der var sådan lidt med, at mænd med etnisk baggrund, de har sådan en bombe i dunken (red. maven), og så lige pludselig kan vi blive radikaliseret, og det synes jeg, det var sådan lidt at igen det spiller ind på det her med, at vi af natur er mere aggressive og sådan noget. Det er en del af vores maskuline natur, og det syntes jeg også på en måde gjorde mig mere på en måde irriteret over det, at pga. vores politiske holdninger, så... Så var der en større fare for at... som jeg bare er komplet uenig i, at ligesom vi kan blive radikaliserede, og så lige pludselig, så er vi bare i Syrien eller sådan noget. Bare fordi, vi er kritiske overfor samfundsfaglæreren. Og ja det udviklede sig så pga. på et tidspunkt, så var der det, der hedder Aarhus-modellen, som gik ud på, at gymnasielærere, de skulle indberette fare for... (red. radikalisering) og så blev jeg indberettet”. (Karim 2020:6)

Som Karim fortæller episoden, oplevede han at blive uretmæssigt indberettet til politiet for at være i fare for at blive eller være radikaliseret. Det er en seriøs konsekvens af de sociale processer og positioneringer, der foregik i Karims klasse, som resulterede i, at Karim ikke kun blev positioneret som aggressiv eller farlig, men som en reel samfundstrussel. Som Karim fortæller episoden, har der forud for indberetningen været en række episoder, hvor Karim har oplevet at blive positioneret i roller, han

ikke selv identificerede sig med. Som han fortæller det, blev han udover at blive opfattet som kvindefjendsk i politiske debatter i klassen, også opfattet som aggressiv i sin debatførelse. Karim forklarer selv, at han mærkede, at det tydeligt relaterede sig til forestillinger og fordomme om mænd med anden etnisk baggrund, at aggressivitet er en antaget del af den brune mands "natur", og som Karim oplevede det, nærmest en forventet del af brune mænds maskulinitet. Mistænkeliggørelsen af Karim kan forklares som et resultat af de fortolkningsrepertoarer, som intersektionen af etnicitet, alder og køn udløser. Det vil sige, at *hvis* det er samfundsfagslæren, der har indberettet Karim, er hendes fortolkning og forståelse af ham udløst af de synlige stigmata, han er bærer af, og som sætter ham i kategoriseringen eller positionen som potentielt radikaliseret. Yderligere, udviser de etniske karakteristika i sammenfletningen med køn og alder et signal, der fra omgivelserne kan tolkes som et muligt tilhørsforhold til bestemte kollektiver, som f.eks. ekstremistiske eller radikaliserede grupper.

Overordnet viser det sig, at intersektionen af maskulinitet, etnicitet og alder danner grundlag for en række tolkninger, opfattelser og forventninger til dem som etniske minoritetsmænd. For det første knytter disse tolkninger, opfattelser og forventninger sig til reducerende og stereotype forestillinger om mændenes køn, kultur og etnicitet. For det andet konstruerer det et bestemt handlerum for mændene ud fra de oplevede positioneringer, de sættes i. For det tredje viser det sig, hvordan mændene aktivt håndterer og handler ud fra de positioner, de oplever.

5.3.4 Fest- og drukkultur

Fest- og drukkultur er et af de emner, der går igen på tværs af mændenes fortællinger, særligt i løbet af mændenes ungdom. Fester, alkohol og druk er praksisser, der knytter sig til den danske kultur og har stor betydning i ungdommen. I udgivelsen "unge, fester og alkohol" (Gundelach & Järvinen 2006), undersøger en række sociologer (Gundelach, Järvinen, Demant & Østergaard 2006) danske unges alkoholvaner. Undersøgelsen viser bl.a., at danske unge ligger blandt dem, der indtager mest alkohol i Europa, at alkohol overordnet har en positiv kulturel position i Danmark og endeligt at det forstås som illegitimt ikke at drikke alkohol, hvilket resulterer i enten drukpres eller eksklusion (Demant & Østergaard 2006:47-68). Undersøgelsens resultater taler på mange måder ind i mændenes fortællinger, og fælles for dem er, at fest- og drukkulturen bliver en social arena, som mændene oplever at have svært ved at gennemtrænge og føle sig som en del af.

Men eksklusion er ikke en proces, der kun foregår af majoriteten mod minoriteten. Nogle af mændene ekskluderer strategisk sig selv tidligt i sociale fællesskaber på bl.a. uddannelsessteder og arbejdspladser. Denne måde at håndtere denne sociale arena på kan tolkes som en måde, hvor det er mændene

selv, der tager beslutningen om ikke at være en del af den eksisterende fest- og drukkultur. Dermed er eksklusionen ikke noget, der sker for dem, mens de passivt ser på, men derimod bliver det til en aktiv handling, som de selv beslutter sig for og markerer som en grænse for, hvad de har lyst til at være en del af. Mændene melder sig således ud på forhånd for ikke at opleve følelsen af eksklusion, hvorved der i stedet bliver tale om en slags resignation

Sådanne reaktionsmønstre ses bl.a. hos informanterne Younes og Jamal, der begge tidligt i sociale uddannelsessammenhænge udtrykker et valg om, at de ikke vil drikke alkohol. I Younes' tilfælde skitseres der i hans fortælling en klar markering af forskellige sociale arenaer, som han bevæger sig i og er nødt til at forholde sig til:

Younes: "På universitetet og gymnasiet, følte jeg lidt, at jeg ikke var så interesseret i den sociale del af det. (...) Så for mig, så blev de her to dele mere steder, hvor jeg tog over og studerede. Jeg kunne selvfølgelig tale med folk og have det meget sjovt med folk, men efter skoletiden var ovre, så var jeg også tilbage og mødes med dem, jeg kender. Jeg plejede at gå i moskéen meget, så det er der, jeg plejede at møde folk, og det er der, min omgangskreds var, så jeg tror meget, jeg var meget hurtig til (red. at tænke) 'okay, lad mig bare gå derover efter'" (Younes 2020:3).

Younes beskriver, hvordan han på sine uddannelsesinstitutioner aktivt fravalgte de sociale fællesskaber, da det ikke var noget, han havde interesse i. Han udtrykker i løbet af sin fortælling et religiøst tilhørsforhold til islam, og han derfor fra starten af både havde fravalgt alkohol og festkultur. Dette resulterede i, at skole og universitet blev praktiske arenaer, hvor han tog hen for at uddanne sig, mens de sociale fællesskaber var noget, han dyrkede i bl.a. moskéen, som han anså som et socialt rum, hvor han havde sin omgangskreds og venner. Moskéen bliver for Younes en social arena, som han på sin vis erstattede med de manglende sociale fællesskaber, som han ellers ikke tog del i. Han udtrykker ikke nogen følelse af at være blevet ekskluderet, hvilket kan skyldes, at Younes selv har været fravælgeren i stedet for den fravalgte. Dette gav Younes en form for agency til at positionere sig selv på en måde, hvor han ikke blot passivt var den, der blev holdt ude af et fællesskab, men aktivt tog et valg om, hvilke fællesskaber han havde lyst til at tage del i.

En anden af mændene, der ligesom Younes fravalgte at deltage i sociale arrangementer, der involverede alkohol, er Ali. Han begrundet det med, at han er "mørkhovedet":

Ali: “Fordi man var mørkhovedet, og ikke lige deltog til introforløbet der med drukkuren (red. rusturen), så var man ligesom ikke med på samme måde i klassen, ikke? Så var man allerede i minus der. Så det var bare det, så holdt jeg mig sammen med en anden, der var mørklødet også.” (Ali 2020:13).

Til forskel for Younes har Ali ikke på samme måde en dybere refleksion eller religiøs tilknytning som årsag til hans fravalg af drukkultur. Hans fravalg gør, at han føler sig ekskluderet, og derfor finder han sammen med en anden, der er “mørklødet”, ligesom ham selv. Han betoner her ikke andet i dette venskab end, at de begge deler fremmedheden, og dette er nok til at binde dem sammen i en fællesskabsfølelse.

Informanten Jamal bestemte sig tidligt for at etablere en grænse for, hvad han havde lyst til at deltage i, og hvad han ikke havde lyst til at deltage i. Til forskel fra Ali havde han i højere grad reflekteret over, hvilke valg han ville tage og hvorfor.

Jamal mærkede tidligt i skoletiden en anderledeshed bl.a. på baggrund af sin religiøsitet. Han fortæller, hvordan han i 7.-9. klasse stod over for et valg om, hvorvidt han ville tage del i drukkulturen eller ej:

Jamal: “Der var et sted, som hedder Torvet, som er et sted, hvor alle mødtes i 7., 8., 9. klasse, og der kan jeg huske, at folk blev... Det var der, hvor folk blev introduceret til rygning og druk, og det gjorde jeg også, men jeg tror et eller andet sted, at jeg gjorde op med mig selv, om jeg ville være den person, der gjorde det eller den person, der ikke gjorde det. Det var meget sort/hvidt i min verden. (...) Der meldte jeg ud klart, at det rører jeg ikke ved (...), og der kan jeg huske, at mine venner, de var sådan okay og sådan noget. Det var nyt for dem agtigt, og samtidig var der også mange, der sagde, at de respekterede det rigtig meget og syntes, det var sejt, og det har jeg bare fået at vide altid, og så syntes de også, det var fedt, at jeg alligevel kom og sad og snakkede med dem og havde det socialt med dem, men havde mine grænser.” (Jamal 2020:5).

Younes’ og Jamals fortællinger indeholder både forskelle og ligheder. Jamal har til forskel fra Younes valgt at sætte tydelige grænser for, hvad han havde lyst til at tage del i. Jamal valgte stadig at deltage til fester, men på egne præmisser. Hvor Younes valgte helt at distancere sig fra fest- og drukkulturen, valgte Jamal i højere grad en model, hvor han gik på kompromis. Han deltog i festerne, men fravalgte alkoholen. Det samme gør sig gældende for Nadir, der forklarer:

Nadir: “Jeg sidder meget med min kammerater. De er næsten alle sammen afghanere, og når vi sidder, så sidder vi sådan og hører vores eget musik, og vi kan tale vores eget sprog, og jeg har også

selvfølgelig siddet med. Nu går jeg jo på bygningskonstruktøruddannelsen, og der sidder vi jo nogle gange til nogle fester hjemme hos en eller anden, altså det siger mig bare ikke noget. Den musik, man hører, og de jokes man laver, det er... For mig, det er bare sådan 'jaja'. Jeg sidder bare mere og tænker 'hold kæft mand', hvornår kan jeg tage hjem?" (Nadir 2020:2).

Til trods for, at Nadir ikke bryder sig om at deltage i de fester, der arrangeres gennem bygningskonstruktøruddannelsen, men hellere vil hænge ud med sine afghanske venner, som han udtrykker i større grad at føle sig en del af, så deltager Nadir altså alligevel i disse "kedelige fester". Man kan også her tale om, at Nadir gør brug af en kompromissøgende strategi, hvor han deltager til disse fester for at få adgang til et socialt fællesskab, som han ellers ikke ville kunne være en del af udenfor disse fester. Både Jamal og Nadir søger altså kompromisser ift. fest- og drukkulturen.

For Jamal var det vigtigt stadig at bibeholde et socialt fællesskab med sine klassekammerater, da det var her, han havde sine primære sociale fællesskaber. I Jamals tilfælde oplevede han, at hans grænser blev respekteret, og yderligere gjorde det nemmere for hans omgivelser at "vide hvor de har ham", som han selv siger, fordi han fra starten tydeliggjorde sine egne grænser. Han fortæller:

Jamal: "Det havde de kæmpe respekt for (red. fravalg om alkohol). Det endte faktisk med, kan jeg huske til de der 18-års fester, der, når jeg tog med, der var en, der tilbød mig noget at drikke, der ikke kendte mig sådan, en ny ven, så var der andre der sagde sådan, 'amen Jamal, han drikker ikke', eller altså alle var sådan, dem jeg sad med, vidste godt, hvor de havde mig ift. dét område, og det var faktisk meget rart, for så behøvedes jeg ikke... Så var det ikke sådan en kamp for mig, fordi de vidste allerede. Jamal, han drikker ikke, og han ryger ikke" (Jamal 2020:5).

Jamal beskriver her, hvorledes han lykkedes med at placere sig i en position, hvor han både havde adgang til sociale fællesskaber, der baserede sig på majoritetens traditioner og kultur, men ud fra de grænser, han selv satte. Han giver endda udtryk for, at fordi han opnåede en succesfuld etablering af sin position ikke længere oplevede det som en kamp at være en del af fællesskabet eller vedligeholde sin position i det pågældende sociale rum.

Karim og Bilal anvendte på samme vis som Jamal og Nadir en kompromissøgende strategi ift., hvordan de valgte at håndtere den fest- og drukkultur, de alle mødte før eller senere i deres ungdomsår. Dog oplevede både Karim og Bilal, at det var svært helt at blive en del af det sociale fællesskab, der var omkring alkoholen, men ingen af dem var villige til at gå ud over de grænser, de havde sat for sig selv. De beskriver hver især, at det handlede om at finde en balancegang, hvor de ikke kom til at gøre

noget på bekostning af deres værdier. Derfor bliver den kompromissøgende strategi en løsning, de følte var optimal, der til tider italesættes som en byrde, men omend ikke opleves som nødvendig for at kunne bibeholde en fod indenfor fællesskabet på ungdomsuddannelserne.

Amir og Hassans fortællinger differerer sig fra de andre informanter på en række punkter. For det første, fordi de begge valgte at tage fuld del i fest- og drukkulturen, men også fordi, de begge oplevede, at det ikke var en strategi, der resulterede i det de forsøgte at opnå. For Hassan var fester og alkohol både en måde at blive en del af fællesskabet på, men som utilpasset ung i løbet af sin skoletid blev det også en form for eskapisme, der fik modsatte resultat end det, han initialt ville opnå:

Hassan: "(...) Jeg har da været ude at drikke, taget stoffer og lavet en masse dumme ting. Jeg ville jo gerne være en del af samfundet. Men det var jo lige meget, hvad jeg gjorde. Jeg følte ikke, at jeg kunne være en del af samfundet."

Interviewer: "Heller ikke når du drak?"

Hassan: "Overhovedet ikke. Så er jeg bare sjov at være sammen med. Det er lige meget. Jeg tror også bare, at det er oprindelse, hudfarve, navnet. Det er lige meget, hvad du gjorde. Du fik kun anerkendelse for det, du kunne vise, og det var altså bare en lille anerkendelse. 'Du er sgu da god nok. Du er ikke ligesom alle de andre. Du er sgu da god nok! Ej fuck alle de andre, du er god nok.'. Jamen hvorfor fuck? Hvorfor den generalisering?" (Hassan 2020:10).

Hassan fortæller, at han startede med at drikke, fordi han gerne ville være en del af samfundet, men at han ikke formåede at opnå en reel følelse af dette. Når Hassan siger, han gerne vil være en del af samfundet, kan dette tolkes ud fra hans efterfølgende forklaring af, at han gerne vil være en del af et fællesskab på lige fod med den etniske majoritetsbefolkning. Han giver udtryk for, at alkoholen ikke ændrede på de synlige stigmata, som han var meget bevidst om: "Jeg tror bare, det er oprindelse, hudfarve og navnet". Hassans strategi kan forstås som en form for assimilationsstrategi, hvor han bl.a. ved at tage del i den danske drukkultur forsøgte at passere som en del af den etnisk danske majoritetsbefolkning. Men Hassan kommer også fra en familie med lavere socioøkonomiske kår, og stod dengang i forvejen i en marginaliseret position. Han fortæller, at han tyede til både stoffer og "dumme ting", der her forstås som kriminalitet. Dette kan opfattes som modsætningsfyldt og i kontrast til hans ønske om at være en del af samfundet, da disse handlinger i virkeligheden er med til at skubbe ham længere væk fra samfundet og sætte ham i en udstødt position. Hassan giver dog udtryk for, at dette er noget, der ligger i hans fortid, og at han efter sin læretid begyndte at gå mere op i sit

arbejde og fremtidige liv. Dette kan forstås som en ændring af strategi, eller en måde at repositionere sig. Både fordi, hans forsøg på at skjule eller sløre sin religiøsitet eller stigma ikke resulterede i det, han ville, men også fordi han som færdigudlært i dag står i en mere favorabel position, end han gjorde som lærling, da han kan kalde sig for færdigudlært smed.

Amirs fortælling minder på mange måder om Hassans fortælling, der på samme måde forsøger at bruge en assimileringstrategi til at overkomme stigma og positionen som den miskrediterede i “de normales”, den etniske majoritetsbefolkning, blik. Han fortæller:

Amir: “Jeg var ligeglad, jeg drak en masse alkohol, jeg gik i byen hver weekend, jeg havde kærester og jeg... Det med svinekød har aldrig vækket interesse i mig, men kun for at vise danskere, at jeg kan. (...) Så gjorde jeg det, jeg spiste det.” (Amir 2020:12).

For Amir var det vigtigt i ungdomsårene at føle, at han passede ind sammen med sine omgivelser og omgangskreds, ligesom det oftest er gældende for unge mennesker. Han oplevede en stærk følelse af at blive gjort til fremmed, og i løbet af sin folkeskoletid blev han løbende konfronteret med at blive positioneret som “den anden”. Amir accepterede dog ikke denne positionering, og som led i at overkomme positionen som “den anden”, anvendte han en tydelig assimileringstrategi for at vise sine omgivelser, at han kan det samme, som de kan. Dette understreges især af, at han på trods af manglende lyst valgte at spise svinekød for at “vise danskere, at jeg kan”. Ligesom med Hassan oplevede Amir, at der på et tidspunkt opstod en oplevelse af, at assimileringstrategien ikke var tilstrækkeligt frugtbar ift. at tilsløre de synlige stigmata, som både Amir og Hassan forsøgte at usynliggøre for at blive optaget i majoritetsfællesskabet. Amir fortæller:

Amir: “Du er da ikke dansk!. Nej, ved Gud er jeg ikke dansk, men det er jo, hvordan du definerer dansk. Er det at spise svinekød og drikke snaps, fejre jul, det har jeg også gjort, jeg har også drukket snaps, jeg har også spist svinekød. Jeg har gjort alt det, jeg kunne, men alligevel, det er hårfarve, øjenfarven, der bestemmer.”. (Amir 2020:5).

Her udtrykker Amir, hvad der kan forstås som en form for internalisering af positionen som “den anden”. Da han oplevede, at komplet assimilering ikke satte ham i den position, han gerne ville være i, ændrede han strategi, og positionerede sig fuldstændig i modsætning til alt, hvad han gjorde før. Han begyndte at distancere sig fra den etnisk danske majoritetsbefolkning. Ligesom Hassan, betoner Amir, at de synlige fysiske stigmata, de er bærer af, ikke overdøves tilstrækkeligt af deres forsøg på at positionere sig som “de normale”.

Ud fra Goffmans perspektiv kan dette reaktionsmønster forstås som en bevægelse fra ”identifikation fra sine egne” til ”identifikation med sine egne”. Amir forsøgte at håndtere positioneringen som “den anden” ved at tage afstand fra sin egen etniske baggrund. Han fortæller, at han var ligeglad med alt, der har at gøre med sin baggrund, og forsøgte via adfærd at nedtone de stigmata, der er knyttet til hans sociale identitet. Han forsøgte ved hjælp af denne strategi at hævde sit ligeværd med den etniske majoritetsbefolkning. Da denne strategi viste sig ikke at være frugtbar, ændrede Amir strategi, og positionerede sig i et modsætningsforhold, hvor han begyndte at identificere sig med sit etniske og religiøse ophav. Ifølge Goffman er dette en af de tre typiske reaktionsmønstre for stigmatiserede individer, da det er med til at skabe en fællesskabsfølelse indenfor den gruppe, man kategoriseres med, der bl.a. forstærkes af en fælles oplevelse af stigmatisering (Goffman 2009:147-163).

På tværs af mændenes fortællinger om ungdom og fællesskab kommer fest- og drukkultur til at fylde en stor del. Fest- og drukkultur bliver dermed noget, mændene er nødt til at forholde sig til og håndtere, hvilket de gør på forskellige måder. Da fest- og drukkultur har stor betydning i ungdomsårene og for fællesskaberne på ungdomsuddannelserne, anvender flere af mændene strategier, der kan placere dem inden for majoritetsfællesskab enten via kompromissøgende strategier eller ved assimilering.

5.3.5 Mellem minoritet og majoritet

Fælles for majoriteten af mændene er, at de italesætter, at de har skabt en stabil og etableret tilværelse med enten kone og/eller børn. Fælles for disse informanter er, at de i takt med deres livshistoriske udvikling og fremgang har oplevet et mindre behov for at modpositionere sig, da de i højere grad end i deres ungdom kan vælge og fravælge de sociale arenaer, de bevæger sig i. I ungdomslivet har druk- og festkultur stor betydning for sociale fællesskaber, og det er en social praksis, der kan komme til at virke som en eksklusionsfaktor for flertallet af informanterne. Denne ændring kan argumenteres for at relatere sig til livsfaser. Majoriteten af mændene har været igennem en overgang fra ung til voksen. Denne overgang viser sig i empirien som betydningsfuld for mændenes måde at håndtere de oplevede positioneringer og de handlestrategier, de anvender. Et eksempel på dette er Alis fortælling. Som tidligere nævnt anvender Ali en form for stiliseret handlestrategi, hvor han internaliserede mediebildets fremstilling af unge brune mænd og påtog sig en “badass” identitet. Denne handlestrategi og måde at modpositionere sig selv på står i kontrast til, hvad Ali fortæller om sig selv i dag:

Ali: “Efter jeg blev 21-22 år, har jeg været fuldstændig ligeglad med, hvad folk de synes. Jeg lever ikke for deres (red. etniske danskere skyld). Mit liv er for kort til at rende rundt og behage alle mulige

mennesker. Hvis man vil lytte til folk, så skal man nok få negativitet i sit liv, og hvis man ikke vil, så kan man undgå det også. Jeg undgår det f.eks. personligt ved, jeg ikke ser nyheder længere. Jeg er sådan en type, jeg kan godt lide at rende rundt i traditionelt pakistansk tøj. Og jeg render rundt i det om sommeren, altså udenfor også. Jeg har aldrig til dags dato set nogen kigge underligt på mig eller sige noget til mig, og så tænker jeg også bare sådan: ‘Det har måske også noget at gøre med ens egen holdning. Søger man nogle gange noget, så finder man det også. Søger man det ikke, så finder man det måske ikke’” (Ali 2020:18).

I citatet illustreres det, hvorledes Ali har omlagt store dele af sit liv sammenlignet med før, og i forlængelse af det, har han ligeledes ændret handlestrategi fra en kapitaliseringsstrategi til en ind-gruppestrategi. Han forsøger at undgå stigma og andetgørelse ved bl.a. ikke at se nyheder længere og i højere grad passe sig selv. Han giver udtryk for, at han i dag er begyndt at dyrke sin kulturelle baggrund bl.a. ved at gå i pakistansk tøj.

På samme måde som Ali, identificerer Nadir sig også med sin kulturelle og etniske baggrund. Han lægger vægt på, at han identificerer sig som afghaner, og derfor udgøres hans omgangskreds af andre med afghansk baggrund. For Nadir handler det om at kunne dele kulturelle praksisser med andre, der forstår dem og er en del af dem, dette kan forstås som en ind-gruppe positionering, hvor Nadir helt distancerer sig fra den etnisk danske majoritetsbefolkning. Dette understreges yderligere, da Nadir beskriver, at han ikke føler noget tilhørsforhold til Danmark (Nadir 2020:8).

Amir, der som beskrevet tidligere valgte at håndtere positioneringen som “den anden” via assimilering, fortæller i dag, at han har trukket sig væk fra majoritetssamfundet. Det vil sige, at Amir har repositioneret sig ved at ændre handlestrategi, og ligesom Ali identificerer han sig i højere grad med en ind-gruppe kategori (Amir 2020). Goffman beskriver, at denne position bl.a. anvendes som en måde at undgå stigma på, da det kan være for smertefuldt at blive kontinuerligt stigmatiseret i sociale møder. Ligesom med Ali har Amir også valgt ikke at følge med i nyheder, og dette kan tolkes som en måde, hvorpå både Ali og Amir forsøger at undgå at blive konfronteret med negative fremstillinger af etniske minoritetsmænd og derigennem føle sig andetgjort (Amir 2020:8).

Herudover minder Amirs fortælling på mange måder om både Jamal og Hassans fortællinger. Både Amir og Jamal oplevede en form for vendepunkt i overgangen fra ung til voksen, der resulterede i, at de begge valgte at repositionere sig i ind-gruppen. For Amir var det i højere grad end Jamal en strategisk repositionering i forhold til at håndtere de positioneringer og stigmatiseringer, han oplevede fra majoritetsbefolkningen, mens det for Jamal i højere grad handlede om, at han følte, at han gik for

meget på kompromis med sine værdier, både kulturelt og religiøst. Amir og Hassans fortællinger minder i særdeleshed om hinanden, da Hassans reaktionsmønstre på mange måder ligner Amirs. Han valgte at forlade assimilierungsstrategien, da han ligesom Amir oplevede manglende succes med den. Til forskel fra Amir har Hassan dog ikke aktivt repositioneret sig i en ind-gruppe, men anvender i dag i højere grad kompromissøgende strategier (Hassan 2020:10).

Bilal og Karim har til fælles, at de begge stadig er under uddannelse og er hverken gift eller har børn. De giver begge udtryk for, at de føler, at de har større frihed ift. tilvalg og fravalg af sociale arrangementer i kraft af, at de går på universitet, men de gør begge brug af kompromissøgende strategier i mere eller mindre grad. Karim forsøger på universitet at finde sammen med andre, der ligesom ham interesserer sig for debatter, samfund og politik. Dette er en måde, hvorpå Karim kan gå ind i et socialt fællesskab, som går udover etnicitet, og hvor han kan positionere sig på baggrund af sin faglighed og studiemæssige interesser (Karim 2020:5). Bilal oplever på samme måde som Karim et større handle- rum på universitetet, hvor der er forskellige former for fællesskaber, og hvor der er frihed til at fra- eller tilvælge dem. Bilal beskriver sig selv som social og udadvendt, og det bruger han til at netværke og lære nye mennesker at kende (Bilal 2020:5). For Bilal er det vigtigt at have et bredt socialt kend- skab til sine medstuderende, og det gør han netop ved at trække på sine sociale ressourcer. Younes, der ligesom Bilal og Karim er i tyverne, adskiller sig på en række måder. Han har siden barnsben beskrevet, at han har haft et stærkt religiøst tilhørsforhold, og samtidig været en del af religiøse fæl- lesskaber i f.eks. moskéen (Younes 2020:3). Younes gør derfor primært brug af en distanceringsstra- tegi, hvor han italesætter tydelige grænser mellem sig selv og den etniske majoritetsbefolkning.

Overordnet viser det sig dermed, at mændene anvender en række forskellige handlestrategier, der primært tyder på at knytte sig til deres livsfaser, hvor især overgangene fra barn til ung og ung til voksen kommer til at være betydningsfulde for mændenes oplevelser, erfaringer og refleksioner ift. både positioneringer og håndteringen af disse gennem handlestrategier.

6.0 Diskussion

Den ovenstående tematiske analyse har haft til formål at gå på tværs af de otte fortællinger for at fremskrive de mønstre og tendenser, som empirien peger i retning af. I den tematiske analyse har jeg vist, hvorledes mændene oplever at blive positioneret i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet. Det har vist sig, at mændenes erfaringer og oplevelser fra uddannelsesinstitutioner især har været centrale for deres oplevelser af positioneringer og håndteringer af disse. Dette kan forstås som følge af, at det er i uddannelsesarenaer, at grænser og anderledeshed markeres, fordi det netop er en arena, hvor majoritet og minoritet mødes og bruger megen af deres daglige tid i. Uddannelsesinstitutionerne viser sig på mange måder at blive oplevet som en arena, der er ekskluderende, og det er særligt i folkeskolen, at positionen som ”den anden” konstrueres, opleves og internaliseres.

Andetgørelsesprocesserne har vist sig allerede at finde sted i løbet af folkeskoletiden, hvor en gennemgående fortælling på tværs af informanterne omhandler konstruktionen og internaliseringen af positionen som ”den anden”. Det vil sige, at der i løbet af folkeskoletiden skabes en bevidsthed om den problematiserede anderledeshed, som informanter oplever, at omgivelserne positionerer dem ud fra. Man kan derfor argumentere for, at der i løbet af folkeskoletiden konstrueres bestemte positioner og andetgørelsesprocesser, der resulterer i, at et etnisk minoritetsindivid over tid internaliserer disse positioner af dem som den ”den anden”, og udvikler dermed handlestrategier ud fra disse positioneringer og kategorier. Dette resulterer imidlertid i en stærk følelse af andetgørelse, som italesættes af flere af informanterne.

Analysen peger i retning af, at flere af informanterne via en assimilierungsstrategi forsøger at normalisere deres position eller afvise positionen som ”den anden”. Det viser sig dog for de af informanterne, der anvender assimilierungsstrategien, at de ikke oplever denne som frugtbar. Der udtrykkes et formål med assimilierungsstrategien om at opnå en positionering indenfor majoritetsnormalen. Denne oplever de imidlertid ikke at få fuld adgang til, og dermed ender de i en position, der står udenfor. Dette opleves som en afvisning, et nederlag, eller et mislykket forsøg på at hævde ligestilling og blive del af majoritetsfællesskabet. Dette betyder dog ikke, at mændene ender med blot at være passive individer i eget liv, men derimod illustreres der i deres fortællinger, at der sker en konstant form for, enten bevidst eller ubevidst, evaluering af strategiernes frugtbarhed. Når bestemte handlestrategier anses som forældede eller ikke frugtbare, udvikles der nye, der tilpasses mændenes aktuelle situation eller livsfase.

Dette udtrykker netop mændenes agency, altså deres kapacitet til at handle både i og imod sociale strukturer. Man kan derfor ud fra denne pointe argumentere for, at de handlestrategier, som mændene anvender er et resultat af en dialektisk social proces mellem dem, der positionerer, og dem, der bliver positioneret. Positionering er dermed ikke en envejsproces, men derimod en gensidig dynamik. En pointe der knytter sig til andetgørelsesprocesserne, der viser sig i empirien er, at der eksisterer begrænsede handlerum for mændene i intersektionen af deres sociale kategorier; etnicitet, køn og alder. Analysen viser dog også, at de handlemuligheder og strategier, der eksisterer, og som mændene anvender, ikke er fastlåste eller statiske. Analysen viser, at der er en temporalitet, der knytter sig til de handlemuligheder, som mændene oplever, at de har tilgængelige. Som nævnt er der for informanterne en naturlig overgang fra barn til ung og fra ung til voksen. Der knytter sig dermed forskellige anvendelser af handlestrategier til forskellige livsfaser, der kan forstås på sin vis som, at mændene vokser ud af bestemte positioneringer og ind i nye. Parallelt med dette, eller som resultat af dette vokser de fra bestemte handlestrategier, da de overflødiggøres, mens nye aktualiseres. F.eks. anvender nogle af informanterne assimileringstrategier som unge, men ændrer strategi i overgangen fra ung til voksen, hvor de anvender en nærmest diametralt modsat strategi.

En strategi, der ligesom assimileringstrategien, aktualiseres i løbet af ungdomsårene er en kapitaliseringsstrategi, hvor unge brune mænd udnytter, eller kapitaliserer på de underliggende positive aspekter, der ligger i stereotype mediefremstillede forestillinger om brune unge mænd. Ved at træde ind i denne stereotyp kan man argumentere for, at mændene selv positionerer sig som "den anden" og dermed markerer en grænse mellem sig selv og majoriteten. Samtidig kan der ligge nogle symbolværdier i denne position, som de unge mænd kan trække på for at glorificere deres position på baggrund af synlige stigmata. Denne handlestrategi knytter sig primært til kapitaliseringsstrategien, men kan samtidig overlape med distanceringsstrategien.

Generelt peger empirien i retning af, at der i ungdomsårene er en tendens til, at der gøres brug af en mere kompromissøgende strategi, fordi de i denne livsfase i større grad end i voksenlivet begår sig i sociale fællesskaber, som de potentielt kan komme til at føle sig ekskluderede i. Dette understøttes yderligere ved, at der i empirien er en tendens, der peger i retning af, at de mænd, der beskriver, at de har en etableret tilværelse med familie og job i mindre grad søger mod kompromissøgende strategier. Dette kan netop skyldes, at de i mindre grad er nødsagede til at bevæge sig i sociale fællesskaber, der fordrer, at de forholder sig til positionering og stigmatisering i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet. Dette viser sig også ved, at flere af de etablerede mænd, til trods for tidligere etnisk danske bekendtskaber og netværk, i dag fortæller, at deres netværk primært, hvis ikke udelukkende udgøres

af andre med etnisk minoritetsbaggrund. Dette valg kan anses som en del af den strategi, de anvender i denne del af deres livsfase, og kan delvist forklares med en form for distanceringsstrategi.

Den tematiske indholdsanalyse har således illustreret, hvordan de forskellige temaer i mændenes fortællinger knytter sig til deres livshistorier og livsfaser, og at de positioneringer, de oplever, og de handlestrategier, de anvender til at håndtere disse er dynamiske og i konstant revidering i forhold til mændenes livssituationer, og kan dermed forstås som en form for agency. Mændene tilpasser sig både sociale situationer og i særdeleshed de livsfaser, de går igennem, og i hver livsfase knytter der sig bestemte positioneringer og stigmata til deres sociale identitet som brune mænd.

I løbet af den eksisterende forskning har jeg skitseret et videnshul inden for minoritets- og kønsforskningen, hvor jeg identificerede en række områder, hvor der eksisterer enten manglende eller begrænset forskning. Dette relaterer sig til begrænsede studier af etniske minoritetsmænd, manglende studier der retter blik mod etniske minoritetsmænds oplevelse af positionering og konstruktionen og anvendelsen af handlestrategier, og endeligt studier af etniske minoritetsmænd, der anlægger et biografisk narrativt fokus med blik for livsfortællinger. Formålet med dette speciale har derfor været at bidrage med empirisk viden i relation til dette videnshul for at supplere den eksisterende forskning. Jeg har i overensstemmelse med den eksisterende forskning anvendt et intersektionelt perspektiv, der har givet mulighed for at få øje på, hvordan sociale differentieringsformer i empirien hænger sammen, og hvordan de gensidigt konstituerer hinanden. I forlængelse af dette har jeg i empirien identificeret, hvorledes de sociale kategorier etnicitet og køn italesættes på forskellige måder, hvor etnicitet fremtræder tydeligere i empirien sammenlignet med køn. På baggrund af dette har etnicitet umiddelbart haft en større rolle, men ud fra et intersektionelt og biografisk narrativt blik har jeg været i stand til at identificere, hvorledes etnicitetens betydning både er kønnet og herudover relateret til alder og livsfaser. Herudover har min empiriske analyse vist sig at supplere den eksisterende forskning ift. agency-perspektivet, da det viser sig, hvorledes mændene er handlende aktører, der ikke blot passivt oplever positionering, men tværtimod mod- og repositionerer sig i en gensidig proces. Her har jeg yderligere suppleret den eksisterende forskning med en udfoldelse af mulige handlestrategier, som etniske minoritetsmænd anvender eller som minimum, at etniske minoritetsmænd konstruerer og anvender et repertoire af handlestrategier, der revideres og vurderes løbende. Endeligt har jeg via et biografisk narrativt blik fået indblik i informanternes livsfortællinger og dermed været i stand til at bidrage med empirisk viden relateret til mændenes livsfaser og de centrale sociale arenaer, der har haft betydning for mændenes oplevelse af positionering i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet. Her har det særligt vist sig, at uddannelsesinstitutioner har haft en særlig betydning ift. positionering og

handlestrategier og dermed lægger mit speciale sig op ad den eksisterende forskning, der fokuserer på folkeskole og etniske minoritetsdreng, men bidrager samtidig med empirisk viden om, hvorledes mændenes oplevelser af positionering og håndtering af disse ændrer sig i løbet af både ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. Jeg har dermed været i stand til at bidrage med empirisk viden, der både supplerer den eksisterende forskning og det eksisterende videnshul.

7.0 Konklusion

Denne konklusion har til formål at besvare specialets problemformulering:

“Hvordan oplever etniske minoritetsmænd sig positioneret i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet, og i forlængelse heraf, hvilke handlestrategier anvender de til at håndtere positioneringen?”

I otte livsfortællinger fortalt af etniske minoritetsmænd har jeg igennem analysen udfoldet, hvorledes etniske minoritetsmænd i Danmark oplever sig positioneret, baseret på de synlige sociale kategorier, de er bærere af. Igennem analysen er det blevet illustreret, at mændene oplever sig positioneret på baggrund af andetgørelsesprocesser, der knytter sig til de sociale differentieringsformer etnicitet, køn og alder. Dette gør, at de i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet føler sig som fremmede og forkerte. Positionen som den fremmede via andetgørelsesprocesserne har gennem empirien vist sig processuelt at tage form allerede fra barnsben. Til trods for en bevidsthed om en form for anderledeshed viser det sig i mændenes fortællinger, at konstruktionen af en problematiseret anderledeshed sker via sociale processer over tid, indtil denne position mere eller mindre internaliseres som en del af deres selvforståelse.

Ydermere viser det sig, at den måde mændene føler sig positionerede på, hænger uløseligt sammen med en række sociale kategorier. Primært peger analysen i retning af, at de oplevede positioner særligt knytter sig til mændenes etnicitet, der på en kønnet og aldersrelateret måde positionerer mændene ud fra negative forestillinger. Disse negative forestillinger afspejler de fremstillinger af etniske minoritetsmænd, der hersker i offentlige diskurser. Mændene positioneres således ud fra et bestemt fortolkningsrepertoire, som knytter sig til intersektionen af disse kategorier. Mændene oplever, at det fortolkningsrepertoire, som de opfattes og positioneres ud fra, primært kommer fra offentlige diskurser. Det vil sige, at de oplever sig både positioneret i hverdagen, men også på et strukturelt plan, hvor de oplever, at samfundsdiskursen problematiserer dem på baggrund af både køn og etnicitet. Dermed positioneres de som problematiske både i hverdagslivets sociale møder og derved i de små fortællinger, men samtidig også via store fortællinger om brune mænd i Vesten.

I relation til mændenes håndtering af den oplevede positionering har analysen yderligere haft til formål at afdække de handlestrategier, mændene anvender. Analysen har vist, at mændene til trods for strukturelt begrænsende handlerum formår at handle både i og imod sociale strukturer. Dette fremviser dermed mændenes agency, og hvorledes de selv er handlende aktører i positioneringsprocesserne.

Empirien peger i retning af, at mændene konstruerer og anvender bestemte handlestrategier, der kan sammenfattes i en typologi. Disse kan kategoriseres som følgende: Assimilering, kompromissøgning, distancering og kapitalisering.

Assimilering omfatter en handlestrategi, hvor mændene i et forsøg på at træde ind i majoritetsnormen handler i overensstemmelse med, hvad majoritetsbefolkningen anser som værende normen. Dette kommer særligt til udtryk i empirien via deltagelse i fest- og drukkultur, spisevaner og samtidig en distance fra deres etniske og religiøse baggrund. I analysen viser det sig, at denne strategi aktualiseres i mændenes ungdomsår, da det især er her, at der opstår behov for at træde ind i majoritetsfællesskabet på lige fod med den etnisk danske befolkning som “normal” fremfor “den anden”.

Kompromissøgning er en strategi, der forsøger at kombinere individets position mellem minoritet og majoritet. Med denne strategi forsøger mændene at vedligeholde en position inden for majoritetsfællesskabet ved at trække på kulturelle værdier fra både det nuværende samfund, de bor i og deres etniske og kulturelle baggrund. Dermed skal denne strategi ikke forstås som en position, hvor mændene fastlåser sig et sted mellem minoritet og majoritet, men som en dynamisk strategi, hvor mændene vurderer graden af kompromis.

Distancering er en strategi, der anvendes, når mændene vælger at bebo positioneringen som “den anden”, og definerer sig selv ved at distancere sig fra majoritetsbefolkningen og majoritetsnormen gennem en identificering med en form for tilknytning til deres religiøse, etniske eller kulturelle baggrund.

Kapitalisering lægger sig på en måde i samme tråd som distancering, da det er en strategi, der spiller på de kategorier, der definerer mændene som ikke-danske. Denne strategi er især frugtbar i mændenes ungdom. Dette gør sig særligt gældende omkring pubertetsalderen og frem, hvor de anvender en form for kapitalisering af de stereotypiske portrætteringer, som mediediskurser fremstiller af etniske minoritets mænd. Mændene trækker på de latent positive symbolværdier, der ligger i disse stereotypiske forestillinger og overdriver dem for at tillægge værdi til den positionering, de oplever.

På baggrund af ovenstående peger specialets resultater dermed i retning af, at etniske minoritetsmænd i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet oplever sig positioneret på baggrund af andetgørelse og stigmata, som udløses i sociale møder baseret på deres etnicitet i intersektion med køn og alder. De oplever desuden, at de sættes i positioner, der hviler på forestillinger om etniske minoritetsmænd, som fremstilles i offentlige mediediskurser. I forlængelse af dette konstruerer og anvender etniske

minoritetsmænd en række forskellige handlestrategier. Disse handlestrategier kan nødvendigvis ikke generaliseres på tværs af samtlige etniske minoritetsmænd i Danmark, da jeg har interviewet en bestemt gruppe af minoritetsetniske mænd, der ikke kan betragtes som repræsentative. Dog er det plausibelt at kunne konkludere, at etniske minoritetsmænd konstruerer og anvender et repertoire af handlestrategier, der enten kan være nogle af de samme, som jeg har identificeret i dette speciale eller helt forskellige fra. Jeg har dermed ud fra et både intersektionelt og biografisk narrativt blik bidraget med empirisk viden og indblik i etniske minoritetsmænds oplevelser af positionering i spændingsfeltet, og de handlestrategier de anvender til at håndtere disse. Jeg har dermed været i stand til at supplere den eksisterende forskning, og bidrage til en del af det eksisterende videnshul.

Viden indenfor dette område er dog ikke udtømt. Yderligere forskning kan derfor med rette fokusere på afdækning af handlestrategier, der relaterer sig til andre grupper af minoritetsetniske mænd. Herudover har det vist sig i empirien og i løbet af analysen, at køn og maskulinitet har en betydning i samspillet med mændenes etnicitet og de positioner, de oplever. Køns- og maskulinitetsprocesserne har dog vist sig mere subtilt i empirien sammenlignet med etnicitet, og derfor kan videre forskning med fordel rette blikket mod den betydning, som køn og maskulinitet har i relation til etniske minoritetsmænds oplevelse af positionering i spændingsfeltet mellem minoritet og majoritet og de sociale handlerum, de oplever at have tilgængelige.

8.0 Litteraturliste

ALS Research 2019: *Maskulinitetsopfattelser og holdninger til ligestilling særligt blandt minoritets-etniske mænd.*

Andersen, Lotte Bøgh 2010: "Forskningskriterier". I Lotte Bøgh Andersen, Kasper Møller Hansen, Robert Klemmensen: *Metoder i Statskundskab.* Hans Reitzels Forlag.

Andreassen, Hanne Rikke 2005: *The Mass Media's Construction of Gender, Race, Sexuality and Nationality. An Analysis of the Danish News Media's Communication about Visible Minorities.* Ph.d-afhandling ved University of Toronto, 2005.

Andreassen, Hanne Rikke 2007: *Der er et yndigt land, Medier; minoriteter og danskhed.* Tiderne Skifter 2007.

Antoft, Rasmus og Heidi Houlberg Salomonsen 2012: "Det kvalitative casestudium - Introduktion til en forskningsstrategi" i: Rasmus Antoft, Michael Hviid Jacobsen, Anja Jørgensen og Søren Kristiansen: *Håndværk og horisonter - Tradition og nytænkning i kvalitativ metode.* (1. Udgave), 2. Oplag. Syddansk Universitetsforlag.

Antoft, Rasmus og Trine Lund Thomsen, 2005: "Når livsfortællinger bliver en sociologisk metode. Introduktion til det biografisk narrative interview", i Jacobsen, Kristiansen & Prieur: *Liv, fortælling og tekst - Strejftog i kvalitativ sociologi.* Aalborg universitetsforlag.

Barth, Fredrik 1969: *Ethnic Groups and Boundaries.* Waveland Press.

Bo, Inger Glavind, Ann-Dorte Christensen og Trine Lund Thomsen 2016: *Narrativ Forskning. Tilgange og metoder.* Hans Reitzels Forslag.

Brinkmann, Svend og Lene Tanggaard 2015: *Kvalitative metoder: En grundbog.* Hans Reitzels Forlag

Christensen, Ann-Dorte og Birte Siim 2006: "Fra køn til diversitet – intersektionalitet i en dansk/nordisk kontekst". *Kvinder, Køn & Forskning*, (2-3).

Christensen, Ann-Dorte og Sune Qvotrup Jensen: 2020: "Intersektionalitet – social differentiering og empirisk mangfoldighed". *Tidsskrift for kønnforskning Bind 44 Nr. 2.*

- Christensen, Ann-Dorte, Sune Qvotrup Jensen og Jeppe Fuglsang Larsen 2018: Voksne etniske minoritetsmænd - marginalisering og intersektionalitet. *Kvinder, Køn & Forskning, Bind 27, Nr. 4, 2018*.
- Collins, Patricia Hill og Sirma Bilge 2020: *Intersectionality (Key Concepts)*. Polity.
- Demant, Jakob & Østergaard, Jeanette 2006: "Festen - et frirum" i Peter Gundelach og Margaretha Järvinen: *Unge, fester og alkohol*. Akademisk Forlag.
- Fuglsang, Lars, Poul Bitsch Olsen og Klaus Rasborg: *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne. På tværs af fagkulturer og paradigmer*. Samfundslitteratur
- Gerami Shahin 2004: "Islamist Masculinity and Muslim Masculinities" i *Handbook of Studies on Men & Masculinities*. SAGE Publications Inc.
- Gilliam, Laura 2009: *De umulige børn og det ordentlige menneske*. Aarhus Universitetsforlag.
- Goffman, Erving 1963: *Stigma*. London: Penguin
- Goffman, Erving 2010: *Stigma*. Samfundslitteratur, 2009.
- Gottzén, Lucas og Rickard Jonsson 2012: *Other men: Masculinity, normativity and gender equality*. Gleerups.
- Gundelach, Peter og Margaretha Järvinen 2006: *Unge, fester og alkohol*. Akademisk Forlag.
- Hall, Stuart 1991: *Old and New Identities, Old and New Ethnicities*. University of Minnesota Press.
- Hervik, Peter 2015: "Race, "race", racialisering, racisme og nyracisme". *Dansk Sociologi, Bind 26, Nr. 1, 2015*.
- Højgaard, Lis 2010: "Kan man interviewe sig til viden – om køn?". *Dansk Sociologi Nr. 1/21. årg. 2010*.
- Hussain, Mustafa, Ferruh Yilmaz og Tim O'Connor 1997: *Medierne, minoriteterne og majoriteten – en undersøgelse af nyhedsmedier og den folkelige diskurs i Danmark*. Nævnet for Etnisk Ligestilling 1997.
- Jenkins, Richard 2014: *Social Identity*. Taylor & Francis Ltd.

- Jensen, Sune Qvotrup 2010: "Masculinity at the margins – othering, marginality and resistance among young marginalized ethnic minority men". *NORMA - Nordic Journal for Masculinity Studies*, Bind 5, Nr. 1.
- Jensen, Sune Qvotrup 2011: "Othering, identity formation and agency". *Qualitative Studies*, Bind 2, Nr. 2: 63-78.
- Jensen, Tine Gudrun og Anika Liversage 2007: *Om maskulinitet og manderoller blandt etniske minoritetsmænd*. København 2007.
- Kvale, Steinar og Svend Brinkmann 2015: *Interview*. Hans Reitzels Forlag.
- Mertz, Mette Liv 2005: "Islamistisk maskulinitet og muslimske maskuliniteter". *Kvinder, Køn og Forskning* Nr. 1-2 2005.
- Møller, Simon Østergaard 2009: "Etnisk stigmatisering og outsideridentitet i Danmark". *Udenfor eller indenfor. Sociale marginaliseringsprocessers mangfoldighed*. Hans Reitzels Forlag.
- Necef, Mehmet Ümit 2012: "Larmende Tavshed". *Antropologi*, Nr. 66.
- Prieur, Annick 1999: "Etnicitet, maskulinitet, kriminalitet". *Social kritik:tidsskrift for social analyse og debat*.
- Rendtorff, Jacob Dahl 2003: *Socialkonstruktivisme og hermeneutik*. Roskilde Universitetsforlag.
- Riessman, Catherine Kohler 2008: *Narrative Methods for the Human Sciences*. CA, USA: SAGE Publications.
- Riessman, Cathrine Kohler 2017: "Narrativ analyse i samfundsvidenskaberne", i Järvinen, Margaretha & Nanna Mik-Meyer: *Kvalitativ analyse - Syv traditioner*. Hans Reitzels Forlag.
- Røgilds, Flemming 1995: *Stemmer i et grænseland: en bro mellem unge indvandrere og danskere?* Politisk revy.
- Røgilds, Flemming 2002: *Den nye racisme: Aktører. Forhistorie. Modstrategier*. Dansk Sociologi.
- Thomas Walle 2004: Walle, T. 2004: Menn og maskuliniteter i en minoritetskontekst, i: Fuglerud, Ø: *Andre bilder av "de andre"* Oslo: Pax.
- Wacquant, Loïc 2007: "Territorial Stigmatization in the Age of Advanced Marginality". *Thesis Eleven*. Bind 91, Nr. 1.